

F-171
1976

გაქანებუთა და ინსტრუქციუთა

ქ რ ე ბ უ ლ ი

8

С Б О Р Н И К

ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ა ბ ვ ი ს ტ რ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის,
საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს, სა-
მეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების საქართველოს რეს-
პუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმისა და გამომგონებელთა
და რაციონალიზატორთა საქართველოს რესპუბლიკური
საბჭოს პრეზიდიუმის

დადგენილება

1976 წლის 4 მარტი

23-ე რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“
შედეგებისა და საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყო-
ლობისადმი მიძღვნილი 24-ე რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარების
ლონისძიებათა შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია, საქარ-
თველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიურო, საქართველოს სსრ
სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების რესპუბლიკური საბჭოს პრე-
ზიდიუმი და გამომგონებლობისა და რაციონალიზაციათა საკავშირო
საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმი
აღნიშნავენ, რომ 1974/75 სასწავლო წელს გამოცხადებულმა კონკურ-
სმა უზრუნველყო საგნობრივი წრეების მუშაობის გაძლიერება, ხელი
შეუწყო შრომითი ჩვევების აღზრდას მოსწავლეებში და გამოამკლავ-
ნა მათი მზარდი ინტერესი ტექნიკური შემოქმედებისადმი.

კონკურსში მონაწილეობაში იღო რესპუბლიკის 67 რაიონის 1012
რვაწლიანი და საშუალო სკოლის 23 000-მდე მოსწავლემ, რომლებმაც
თავიანთი სკოლებისათვის დაამზადეს 17 000-ზე მეტი თვითნაკეთი
ხელსაწყო და დიდაქტიკური მასალა.

აღვილებზე მოწყობილ სარაიონო, საქალაქო და საოლქო „წინი-
მწიფე“ კონკურსების შედეგად და კონკურსის შემდეგამებელ რესპუბ-
ლიკურ გამოფენებზე წარმოდგენილ იქნა 500-ზე მეტი თვითნაკეთი-

კ. მარტის სსრ. საქ. სსრ
სახელმწიფო რესპუბლიკა
ბიუროს გამომცემლობა

ბა ფიზიკის, ქიმიის, ბიოლოგიის, მათემატიკის, ავტომატიკა-ტელეკომუნიკაციისა და სხვა დარგებში.

გამოფენაზე სრულყოფილი და ორიგინალური ხელშეწყობის წარმოდგინეს აჭარის ასსრ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქ. ქ. ქუთაისის, ფოთის, აგრეთვე, თელავის, ზესტაფონის, ხაშურის, ახმეტისა და სხვა რაიონებისა და ქალაქების სკოლებმა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებმა.

აჭარის ასსრ სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში 23-ე რესპუბლიკურ კონკურსში მონაწილეობისათვის მზადება დაიწყო ჯერ კიდევ 1974-75 სასწავლო წლის დაწყებისთანავე. ხელშეწყობმა საბჭოთა დროულად მიაწოდა რვაწლიან და საშუალო სკოლებს კონკურსის დებულება და თვითნაკეთობათა სანიმუშო თემატიკა, რომლის შესაბამისად ტექნიკური წრეები მასობრივად ჩაებნენ კონკურსში. ხელშეწყობი საბჭოს წევრების მიერ ადგილებზე სისტემატური მეთოდური დახმარებისა და კონსულტაციების ჩატარების შედეგად რესპუბლიკის ყველა რაიონის სკოლების უმრავლესობაში მოსწავლეებმა დაამზადეს და საოლქო გამოფენაზე წარმოდგინეს მრავალი ექსპონატი, რომელთა საუკეთესო ნაწილი გამოიგზავნა შემაჯამებელ გამოფენაზე.

საოლქო გამოფენის გახსნაში მონაწილეობდნენ აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროსა და კომკავშირის საოლქო კომიტეტის პასუხისმგებელი მუშაკები, განათლების განყოფილებათა გამგეები, ინსპექტორები, სკოლების დირექტორები და ორგანიზატორები.

დიდი მუშაობა ჩატარა საბჭოთა კონკურსის მაღალ დონეზე ჩატარებისათვის აფხაზეთის ასსრ სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში, რომლის შედეგად ლონისძიებაში ჩაება რესპუბლიკის 124 რვაწლიანი და საშუალო სკოლის 6150-მდე მოსწავლე. ამ მოსწავლეებმა თავიანთ სკოლებს დაუმზადეს 5000-მდე ხელსაწყო ფიზიკაში, ქიმიაში, მათემატიკაში, ბიოლოგიაში, ხაზვასა და სხვა საგნებში, ძირითადად კი უფრო ფიზიკაში.

რაიონულ და საქალაქო გამოფენებზე შეირჩა და საოლქო გამოფენაზე ქ. სოხუმში გამოიგზავნა 1800-ზე მეტი სხვადასხვა სახის თვალსაჩინოება და დიდაქტიური მასალა. მათ შორის ფიზიკაში—900, ქიმიაში—560, მათემატიკაში—60, ხაზვაში—50 და სხვ. თვითნაკეთი ხელსაწყოები.

23-ე რესპუბლიკურ კონკურსში „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ აქტიური იყო სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სკოლე-

ბისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებების მონაწილეობაც. ^{ოლქის}
ყველა რეაწლიანი და საშუალო სკოლა ჩაება კონკურსში, რის შედე-
გადაც 1800-ზე მეტმა მოსწავლემ თავიანთ სკოლეს ^{ერსსკოლს}
1300-ზე მეტი სხვადასხვა სახის სასწავლო-თვალსაჩინო ხელსაწყო და ^{დაქმნილი}
მოქმედი მოდელი. ამას ნაწილობრივ ხელი შეუწყო იმ მასობრივმა
ლონისძიებებმა, რომელთაც ახორციელებდა ადგილობრივი ხელშემ-
წყობი საბჭო.

ძალზე აქტიური იყო ქ. ქუთაისის სკოლებისა და სკოლისგარეშე
დაწესებულებების მონაწილეობა კონკურსში, რომლის შემაჯამებელ
საქალაქო გამოფენაზე წარმოდგენილი იყო 850 მოსწავლის მიერ
დამზადებული 540 ნაკეთობა.

ასევე დიდი მუშაობა აქვთ ჩატარებული თელავის, ხაშურისა და
რიგი რაიონების ხელშემწყობ საბჭოებს, რომლებმაც მასობრივად ჩა-
აბეს კონკურსში სკოლები, სკოლისგარეშე დაწესებულებები, ტექნი-
კური წრეები და ცალკეული ნორჩი ტექნიკოსები.

რესპუბლიკური გამოფენა, რომელიც მოწყობილი იყო ნორჩ
ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის შენობაში, დიდი ინტერესით
დაათვალიერა 20.000-ზე მეტმა მოსწავლემ, სტუდენტმა, სტუმრებმა
სოციალისტური და დემოკრატიული ქვეყნებიდან.

რესპუბლიკურ გამოფენაზე დამთვალიერებელთა მოწონება დაი-
მსახურა ექსპონირებულმა კოსმოდრომის მოქმედმა მოდელმა (დაამ-
ზადეს სოხუმის მე-8 საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლეებმა სერ-
გო ჟიროვმა და დავით კრიხელმა), „ჩაის ფაბრიკის მოქმედმა მო-
დელმა“ (დაამზადეს მახარაძის 1-ლი საშუალო სკოლის X კლასის
მოსწავლეებმა რამაზ ანთაძემ, ბესიკ გორგოშიძემ, ალექსანდრე ვაშა-
ლომიძემ და თემურ სეფერთელაძემ), მონტაჟმა სამამულო ომის თე-
მაზე „გმირი ჩვენი დაბიდან“ (დაამზადეს ხელვაჩაურის რაიონის მა-
ხინჯაურის ქართული საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა და ისტო-
რიის წრეების წევრებმა), ხისაგან დამზადებულმა დეკორატიულმა
„თეფშმა“ (დაამზადეს თელავის მე-5 საშუალო სკოლის VII კლასის
მოსწავლეებმა ბადრი ბერელიძემ და თენგიზ ქეთელაურმა), „პლასტ-
მასის ქარხნის მოქმედმა მოდელმა“ (დაამზადეს ხაშურის რაიონის სუ-
რამის მე-3 საშუალო სკოლის VI, VII და IX კლასების მოსწავლეებმა
გოჩა გოგოლაძემ, ლევან ხიდირბეგიშვილმა და ამბროსი გოგალაძემ),
„ბამბუკისაგან დამზადებულმა კასრებმა“ (დამზადებული ლანჩხუთის
რაიონის ნიკვზიანის საშუალო სკოლის VI კლასის მოსწავლის ივანე
მურვანიძის მიერ), აფრიანმა ხომალდმა „ოლვია“ (დამზადებული ქ.

ფოთის მე-8 საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლის ანატოლი (ნი.ს. მიერ), „კოლობოკმა“ (დამზადებულია აფხაზეთის ასსრ-ის ცენტრალურ ქო სადგურის ელექტროტექნიკოსთა წრეში), „არქიმედესის სახელობის სადემონსტრაციო ხელსაწყომ“ (დამზადებულია ზესტავონის მე-3 საშუალო სკოლის X კლასის მოსწავლე ფრიდონ სვანიძის მიერ), „პირობითი რეფლექსის სადემონსტრაციო ხელსაწყომ“ (დაამზადა ვანის რაიონის სალხინოს საშუალო სკოლის VII კლასის მოსწავლე ოთარ კიკვიძემ), „ელექტროშემდუღებელმა აპარატმა“ (დაამზადა ცხინვალის რაიონის არცევის საშუალო სკოლის VIII კლასის მოსწავლე ვალერი გურმაზოვმა), ჩაის სასხლავი ფერდობმავალი მანქანის მოქმედმა მოდელმა (დაამზადეს ზუვდიდის რაიონის ნარაზენის რუსული საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრეში); „ნატურალური აბრეშუმის ძაფის გადასახვევი მანქანის მოქმედმა მოდელმა“ (დაამზადა მახარაძის მე-2 საშუალო სკოლის IX კლასის მოსწავლე ელგუჯა სურგულაძემ), კოსმოსური ხომალდების „სოიუზისა და აპოლონის“ შეპირაპირების სადემონსტრაციო ხელსაწყომ“ (დაამზადეს ქ. თბილისის 26 კომისრის სახ. რაიონის პიონერთა სახლის კოსმოსურ მოდელისტთა წრის წევრებმა); ფიცარზე ამოწვია შესრულებულმა მონტაჟმა სამშულო ომის თემაზე „თაიხსტაგის იერიში“ (შეასრულა გარდაბნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატის VII კლასის მოსწავლე მურმან გორგაძემ), „ფსევდოკვადრაფონულმა გამაძლიერებელმა“ (დაამზადეს თბილისის 130-ე, 140-ე და 147-ე საშუალო სკოლების VII, IX და მერვე კლასების მოსწავლეებმა ლევან დვალმა, ოთარ გოგუაძემ და მამუკა გულუაშვილმა); ავტოსაათამაშომ „სტარტი“ (დაამზადეს ქ. რუსთავის მე-9 და მე-15 საშუალო სკოლების IX-X კლასების მოსწავლეებმა ვიჩესლავ ზადოიანმა და ამირან ზატიაშვილმა) და მრავალმა სხვამ.

ამ გამოფენიდან შერჩეული 33 საუკეთესო ექსპონატის ავტორები—120 მოსწავლე დამტკიცებულია ახალგაზრდობის სამეცნიერო-ტექნიკური შემოქმედების მე-3 ეტაპის შემაჯამებელი გამოფენის მონაწილედ, რომლის საზეიმო გახსნა ნავარაუდევია ქ. მოსკოვში მიმდინარე წლის 8 მაისს.

ამასთან ერთად, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია, საქართველოს ალკ ცენტრალური კომიტეტის ბიურო, საქართველოს სსრ სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმი და გამომგონებლობისა და რაციონალიზაციის საკავშირო საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბ-

ქოს პრეზიდენტმა აღნიშნავენ, რომ 23-ე რესპუბლიკური კონკურსის
„ნორჩე ტექნიკოსები — სამშობლოს“ ჩატარების საქმეში ^{საქართველოს}
პქონდა სერიოზული ხასიათის ნაკლოვანებებს.

რესპუბლიკის ზოგიერთმა ალკე საოლქო, საქალაქო, სარაიონო
კომიტეტებმა და განათლების ორგანოებმა არ განახორციელეს საქე-
რო ხელმძღვანელობა და კონტროლი ამ შეტად მნიშვნელოვანი ღო-
ნისძიების ჩატარებაზე, რის გამოც ადიგენის, ამბროლაურის, ახალ-
ქალაქის, ბოგდანოვკის, ბოლნისის, ბორჯომის, დმანისის, ყაზბეგის,
ყვარლის, მარნეულის, მესტიის, სავარეჯოს, საჩხერის, სიღნაღის,
თეთრიწყაროს, თიანეთის, ზობის, ცხაკაიას, ჩოხატაურისა და ჩხორო-
წყუს რაიონების სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებს მას-
ში მონაწილეობა არ მიუღიათ.

სუსტად იყო გამოფენაზე წარმოდგენილი ქ.ჭ. რუსთავეის, კია-
თურის, აგრეთვე ვარდახის, გეგეჭკორის, გორის, გურჯაანის, ლან-
ჩხეთის, მცხეთის, ონის, კასპის, ორჯონიკიძის, სამტრედიის, წალკის,
წითელწყაროს, წულუკიძისა და წყალტუბოს რაიონების სკოლები
და სკოლისგარეშე დაწესებულებები. ჯერ კიდევ ნაკლებ ყურადღე-
ბას აქცევენ სკოლებში ბავშვთა ტექნიკური შემოქმედების სათანადო
ღონეზე დაყენებას კლასგარეშე და სკოლისგარეშე აღმზრდელობით
მჭვთაობის ორგანიზატორები.

23-ე რესპუბლიკური კონკურსში და მის შემაჯამებელ გამოფენა-
ზე ძველებურად ნაკლებად მონაწილეობენ რაიონებისა და ქალაქების
ბიონერთა სახლები.

კონკურსის შემაჯამებელ გამოფენაზე წარმოდგენილი მრავალი
ხელსაწყო და თვითნაკეთობა შინაარსითა და ვარეგანი გა-
ფორმებით არ პასუხობდა კონკურსის დებულებით გათვალისწინე-
ბულ პირობებს, რის გამოც ეს ექსპონატები შემაჯამებელი გამოფენი-
სათვის საექსპოზიციოდ არ იქნა მიღებული. ასე მაგალითად, ქ.ზეგ-
დიდიდან წარმოდგენილი 12 ექსპონატიდან დაწუნებული იყო 5 ექს-
პონატი, აბაშის რაიონიდან წარმოდგენილი 32 ნაკეთობიდან—30,
დუშეთის რაიონიდან წარმოდგენილი 6 ნაკეთობიდან—3, ლანჩხუ-
თის რაიონიდან წარმოდგენილი 5 ნაკეთობიდან დაუბრუნდათ ხუთივე
ნაკეთობა, ორჯონიკიძის რაიონიდან წარმოდგენილ სამი ნაკეთობიდან
—2, წითელწყაროს რაიონიდან წარმოდგენილი 5 ნაკეთობიდან დაწუ-
ნებულია 2 ნაკეთობა და ა. შ.

კონკურსის ჩატარების სუსტ მხარედ უნდა ისიც მივიჩნიოთ,
რომ სკოლის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა სუსტია, ტექნიკური

წრეებს არ გააჩნიათ ყოველდღიური მუშაობისათვის აუცილებელი მასალები, ხელსაწყოები და ცალკეული ნაწილები რადიოვლტრონიკაში. სკოლები და სკოლისგარეშე დაწესებულებები არ მზარდობებიან ფონდირებული მასალებით, მათ არა აქვთ ქართულ ენაზე ტექნიკური სახელმძღვანელოები და აღწერილობები თვითნაკეთობათა დამზადების შესახებ.

ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურების უმეტესობას არ გააჩნია შესაფერისი ბინები წრეების სამუშაოდ (ქ.ქ. ფოთი, რუსთავი, ტყვარჩელი, ქ. თბილისის საქარხნო რაიონის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგური და სხვ.).

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია, საქართველოს ალკ ცენტრალური კომიტეტის ბიურო, საქართველოს სსრ სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების რესპუბლიკურა საბჭოს პრეზიდიუმი და გამომგონებლობისა და რაციონალიზაციის საკავშირო საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმი

ა დ გ ე ნ ე ნ:

I. 23-ე რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ საორგანიზაციო კომიტეტის მიერ წარმოდგენილი პროექტი სკოლების, სკოლისგარეშე დაწესებულებების, ტექნიკური წრეების, ცალკეული ნორჩი ტექნიკოსებისა და ხელმძღვანელების დაჯილდოების შესახებ, დამტკიცდეს (დანართი 1-ლი, მე.2 და მე-3).

II. ნორჩ ტექნიკოსთა წრეების მუშაობაზე ნაყოფიერი ხელმძღვანელობისა და კონკურსში მოსწავლეთა მასობრივად ჩაბმის უზრუნველყოფისათვის დაჯილდოვდნენ „განათლების წარჩინებულის“ სამკერდე ნიშნით:

1. მდივანი გურამ—ქ. ბათუმის მე-4 საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი;

2. ფრუიძე ვაჟა—ქ. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის ავტომატიკის წრის ხელმძღვანელი.

III. მიმდინარე წლის 10 მარტიდან 1-ელ დეკემბრამდე გამოცხადდეს 24-ე რესპუბლიკური კონკურსი „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ და მიემდგნას იგი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობას.

IV. კონკურსის ჩატარების დებულება და სანიმუშო თემატიკა დამტკიცდეს (თან ერთვის).

V. 24-ე რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამ-

შობლოს“ ჩატარებისა და ხელმძღვანელობისათვის შეიქმნას საორგანიზაციო კომიტეტი შემდეგი შემადგენლობით:

1. ფოფხაძე ნუკუარ—საქართველოს სსრ განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე;
2. ფაჩუაშვილი მერი—საქართველოს ალკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე;
3. ლობჯანიძე მიხეილ—საქართველოს სსრ სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარის ბირველი მოადგილე, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე;
4. ჟიღკო ვალერიან—კამომკონელობისა და რაციონალიზაციის საკავშირო საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე;
5. ეპიტაშვილი გიორგი—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის დირექტორი, საორგანიზაციო კომიტეტის მდივანი.

წევრები:

1. ღარიბაშვილი რობერტ—საქართველოს ალკ ცენტრალური კომიტეტის სასკოლო განყოფილების გამგე;
2. ყლენტი თემურ—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველოს უფროსი;
3. მაჭარაშვილი ანტონ—ქ. თბილისის განათლების განყოფილების გამგის მოადგილე;
4. ხაჩიძე მანანა—საქართველოს ალკ თბილისის კომიტეტის მდივანი;
5. ლომიძე ზურაბ —ბ. ძნელაძის სახელობის პიანეტა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის დირექტორი;
6. შალამაძე გია—საქართველოს ალკ ცენტრალური კომიტეტის ინსტრუქტორი;
7. ოჩიკვაძე მ.მეკა—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს უფროსი ინსპექტორი;
8. ვარდოსანიძე გიორგი—განათლების, უმაღლესი სკოლისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მუშაკთა პროტკავშირის საქართველოს რესპუბლიკური კომიტეტის პრეზიდიუმის მდივანი;
9. კობახიძე გრიგოლ—ქ. თბილისის 77-ე საშუალო სკოლის დირექტორი;

10. ჯაფარიძე ნიკოლოზ—ქიმიკოსი, სოციალისტურ მუშაობის გმირი;

11. სანაძე გრიგოლ—ი. გოგებაშვილის სახ. პედაგოგიური ინსტიტუტის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის უფროსი მუშაკი;

12. ნიკურაძე თამაზ—საქართველოს სსრ მანქანათმშენებლობის სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების თავმჯდომარის მოადგილე;

13. გეგეშიძე მედეა—რადიოსა და ტელევიზიის ახალგაზრდულ გადაცემათა მთავარი რედაქტორი;

15. ცერცვაძე ივანე—გაზეთ „ნორჩი ლენინელის“ რედაქტორი;

15. კრასნიკოვა ნადეჟდა—გამომკონებლობისა და რაციონალიზაციის საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს ინსტრუქტორი.

VI. 24-ე რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ ჩამტარებელმა საორგანიზაციო კომიტეტმა შეადგინოს სამუშაო გეგმა და საჭირო ხარჯთაღრიცხვა, უხელმძღვანელოს კონკურსის ჩატარებას, პერიოდულად მოისმინოს ადგილებიდან კონკურსის მიმდინარეობის საკითხები და მასალები წარუდგინოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს, საქართველოს ალკატრაალური კომიტეტს, საქართველოს სსრ სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების რესპუბლიკური საბჭოს და გამომკონებლობისა და რაციონალიზაციის საკავშირო საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს.

VII. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალურმა სადგურმა (ამხ. გ. ეპიტაშვილი):

ა) დროულად ჩაატაროს კონკურსისათვის მოსამზადებელი სამუშაო და უმოკლეს ვადაში უზრუნველყოს რაიონები და ქალაქები კონკურსის ჩატარებისათვის საჭირო მასალებით—მეთოდური მითითებებით, დებულებებით, აფიშა-პლაკატებით, სანიმუშო თემატიკითა და საკონსულტაციო მასალებით;

ბ) კონკურსის მიმდინარეობის პერიოდში გაუწიოს დახმარება-კონსულტაცია ტექნიკური წრეების ხელმძღვანელებსა და ცალკეული საგნის მასწავლებლებს;

გ) მიმდინარე სასწავლო წელს მოაწიოს ქ. თბილისში რადიო-ტექნიკური წრეების ხელმძღვანელთა სემინარ-პრაქტიკუმი, რომლის კონტინგენტი განისაზღვროს 60 მსმენელით;

დ) ადგილებზე დახმარების გაწევის მიზნით, მიავლინოს სადგურ-

რის მუშაკები და სპეციალისტები საქართველოს სსრ ზოგიერთ რაიონსა და ქალაქში;

ე) ტექნიკური წრეებისათვის დახმარების გაწევის მიზნით ტექნიკოსთა წრეების სახეობათა შესაბამისად, პერიოდულად მოამზადოს და 1976-77 სასწავლო წლისათვის ქართულ ენაზე მასობრივი ტირაჟით გამოსცეს თვითნაკეთ ხელსაწყოთა აღწერილობები და ნახაზები;

ვ) კონკურსის მზადების საქმეში სკოლებისათვის დახმარების აღმოსაჩენად გააფართოოს „ინსტრუმენტოტეკის“ მუშაობა და ხელსაწყო-იარაღებით დახმარება გაუწიოს ქ. თბილისის სკოლების ტექნიკურ წრეებს.

VIII. აღიგენის, ამბროლაურის, ახალქალაქის, ბოგდანოვკის, ბოლნისის, ბორჯომის, დმანისის, ყაზბეგის, ყვარლის, მარნეულის, მესტიის, საგარეჯოს, საჩხერის, სიღნაღის, თეთრიწყაროს, თიანეთის, ხობის, ცხაკაიას, ჩოხატაურისა და ჩხოროწყუს რაიონების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა 1976 წლის 15 ივნისამდე წარმოადგინონ განმარტებითი ბარათები იმის შესახებ, თუ რატომ არ მიიღეს კონკურსში მონაწილეობა მათდამი დაქვემდებარებულმა სკოლემა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებმა.

IX. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ოლქის, რაიონებისა და ქალაქების განათლების განყოფილებათა გამგეებმა, საქართველოს ალკკ საოლქო, საქალაქო და სარაიონო კომიტეტების მდივნებმა, გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საკავშირო საზოგადოების საქართველოს საოლქო, საქალაქო და სარაიონო საბჭოებმა და საქართველოს სსრ სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების საოლქო, საქალაქო და სარაიონო საბჭოებმა:

ა) სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებათა დირექტორებს, კლასგარეშე და სკოლისგარეშე აღმზრდელობითი მუშაობის ორგანიზატორებს, უფროს პიონერხელმძღვანელებსა და სასკოლო კომკავშირული ორგანიზაციების კომიტეტების მდიანე ს გააცნონ აღნიშნული დადგენილება და უზრუნველყონ კონკურსში პიონერხელმძღვანელთა ჩაბმა და აქტიური მონაწილეობა;

ბ) ადგილებზე შექმნან კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ ხელშემწყობი კომისიები; რეგორც წესი, ყველა საშუალო სკოლასთან ჩამოაყალიბონ ნორჩ ტექნიკოსთა წრეები და შეუქმნან მათ პირობები ნაყოფიერი მუშაობისათვის;

გ) სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში მოსწავლეობის სამეცნიერო-ტექნიკური შემოქმედების განვითარების მიზნით მიღწეულ შემდეგი ზომები მოსწავლე-ახალგაზრდობის მიერ მეცნიერ-ტექნიკის მიღწევათა გაცნობისათვის;

დ) ფართოდ მიიზიდონ და ჩააბან საწრეო მუშაობაში სამეცნიერო-ტექნიკური და რაციონალიზატორ-გამომგონებელთა საზოგადოების წამყვანი სპეციალისტები და წარმოების ნოვატორები;

ე) იზრუნონ ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურების მუშაობის გაუმჯობესებისა და მათი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შემდგომი განმტკიცებისათვის.

X. 24-ე რესპუბლიკური კონკურსი „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ სარაიონო, საოლქო და საქალაქო გამოფენეი მოეწყოს მწლის 10 ნოემბრამდე, ხალხი რესპუბლიკური შემაჯამებელი გამოფენა—1976 წლის 1 დეკემბერს ქ. თბილისში, ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის შენობაში.

XI. ნორჩ ტექნიკოსთა ნამუშევრების შემაჯამებელ გამოფენაზე საუკეთესო ექსპონატების, მეთოდური მასალებისა და მასობრივი მუშაობის ამსახველი სხვა მასალების შესარჩევად და მათ ავტორთა დასაჯილდოებლად, აგრეთვე ექსპონატების ქ. მოსკოვში სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენის „ნორჩ ტექნიკოსთა და ნორჩ ნატურალისტთა პავილიონში“ გასაგზავნად 24-ე რესპუბლიკური კონკურსის რესპუბლიკურმა საორგანიზაციო კომიტეტმა გამოყოს სპეციალისტებისა და ავტორიტეტული პირებისაგან შემდგარი ჟიური.

XII. ქ.ქ. თბილისის, ქუთაისის, კიათურის, ტყიბულისა და ზუგდიდის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლეების, რაიონებისა და ქალაქების პიონერთა და მოსწავლეთა სახლების, ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო, საქალაქო და რაიონული სადგურების დირექტორებმა ფართოდ გაშალონ კონკურსისათვის მოსამზადებელი მუშაობა და ტექნიკური წრეების საქმიანობა მჭიდროდ დაუკავშირონ რესპუბლიკური კონკურსის ამოცანებს.

XIII. განათლების სამინისტროს მომხარაგების მთავარმა სამმართველომ (გ. კბილაშვილი):

ა) კონკურსის ჩატარებისა და თვითნაკეთობათა აღწერილობების ბეჭდვის საჭიროებისათვის ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალურ სადგურს გამოუყოს ათას ხუთასი კილოგრამი საბეჭდი ქაღალდი;

ბ) უზრუნველყოს სკოლისგარეშე დაწესებულებები ჩარბ-დანად-

გარებით, ხელსაწყო-იარაღებითა და წრეების ნორმალური მუშაობისათვის საჭირო მასალებით.

XIV. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კაბინეტის მშენებლობის სამმართველომ (ამხ. ს. უჩანეთილი):

ა) უზრუნველყოს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის შენობაზე მისაშენებელი ნაწილის პროექტისა და მუშა ნახაზების დროულად შედგენა;

ბ) მომავალ წლისათვის გაითვალისწინოს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ეზოში სპორტის ტექნიკურ სახეობათა შეჯიბრებისათვის მთლიანი კომპლექსის—აქვატორიუმის, კორდოდრომისა და ავტომოდელოდრომის აგება.

XV. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საგეგმო-საფინანსო სამმართველომ (ა. კვაჭაძე):

გაითვალისწინოს ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის 1976 წლის ბიუჯეტში რესტრუქტურული კონკურსის ჩატარების, მისი შემაჯამებელი გამოფენის მოწყობის, საკაპიტოლო გამოფენაში მონაწილეობისა და მეოთხე რესტრუქტურული შეკრების ჩატარების უზრუნველსაყოფად საჭირო თანხა.

XVI. კონკურსის ჩატარებისათვის საჭირო ხარჯები გადებულ იქნეს წილობრივი მონაწილეობით კონკურსის ორგანიზატორების მიერ შემდეგი ოდენობით:

1. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ—1500 მან.
2. სამეცნიერო-ტექნიკურ საზოგადოებათა საქართველოს რესტრუქტურული საჯარო მიერ —1500 მან.
3. გამომგონებლობისა და რაციონალიზაციის საკავშირო საზოგადოების საქართველოს რესტრუქტურული საჯარო მიერ—1500 მან.

XVII. ეთხოვოს საქართველოს სსრ ვაჭრობის სამინისტროს:

ა) მოკლე დროში გაითვალისწინოს „ნორჩი ტექნიკოსის“ მაღაზიების გახსნა ქ. სოხუმში, ბათუმში, ცხინვალში, ქუთაისსა და რუსთავეში;

ბ) ნება დართოს „ნორჩი ტექნიკოსის“ მაღაზიებს სკოლებსა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებზე მასალების, ხელსაწყოებისა და ინვენტარის არანაღდ ანგარიშით მიყიდვაზე;

გ) დაუშვას სათანადო ფონდები, რათა ხსენებულმა მაღაზიებმა მუდმივად იქონიონ მოსწავლეთა ტექნიკური შემოქმედებისათვის საჭირო ასორტიმენტის მასალა.

XVIII. გაზეთების „ნორჩი ლენინელი“, „ახალგაზრდა კომუნისტი“, „მოლოდიოე გრუზი“, „სახალხო განათლება“, ჟურნალის „სკოლა და ცხოვრება“ და რადიოსა და ტელევიზიის საბავშვო ტრანსმისიონების რედაქციებმა სისტემატურად გააშუქონ კონკურსში „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ სკოლეებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებების მონაწილეობა.

XIX. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სასწავლო-აღმზრდელო-იური მუშაობის სამქართველომ (თ. ელენტი) და საქართველოს ალკც ცენტრალური კომიტეტის სასკოლო განყოფილებამ (რ. ლარიბაშვილი) კონტროლი დააწესონ ამ დადგენილების შესრულებაზე.

საქართველოს ალკც ცენტრალური
კომიტეტის მდივანი

ე. შარტავა

საქართველოს სსრ განათლების
მ ი ნ ი ს ტ რ ი

თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სამეცნიერო-ტექნიკ.
საზოგადოებათა რესპუბ. საბჭოს
თავმჯდ-ის პ. რველი მოადგილე

მ. ლიბუჩანიძე

გამომგონებელთა და რაციონალ.
საკავშირო საზოგ. საქ. რესპ.
საბჭოს თავმჯდომარე

ვ. უფიანი

ს ი ბ

სკოლებისა, სკოლისგარეშე დაწესებულებებისა და წრეებისა, რომლებიც მშ-ე რესპუბლიკურ კონკურსში „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ აქტიური მონაწილეობისათვის

დაჯილდოვდნენ

I ხარისხის დიპლომით:

1. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური;
2. სოხუმის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურის ელექტროტექნიკური წრე;
3. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურის ავტომატიკის წრე;
4. ხელვაჩაურის რაიონის მახინჯაურის ქართული საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრე;
5. ხელვაჩაურის რაიონის მახინჯაურის ქართული საშუალო სკოლის ისტორიის წრე;
6. აფხაზეთის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგური;
7. სამხრეთ ოსეთის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგური;
8. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგური;
9. აჭარის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგური.

II ხარისხის დიპლომით:

1. ხაშურის რაიონის სურამის 1-ლი საშუალო სკოლის ტექნიკოსთა წრე;
2. თბილისის 51-ე საშუალო სკოლის ქიმიის წრე;
3. ვანის რაიონის სოფ. სალხინოს საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრე;
4. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ქიმიის წრე;
5. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის რადიოტექნიკის წრე;
6. ცხინვალის ნორჩ ტექნიკოსთა სადგურის ქიმიის წრე;
7. თელავის ბიონერთა სახლი;
8. კოჯრის სკოლა-ინტერნატის ხელმარჯვეთა წრე;
9. თელავის ბიონერთა სახლის მხატვრული დამუშავების წრე;
10. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის ავიასამოდელო წრე.

III ხარისხის დიპლომით:

1. ს. ხუმის მე-4 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
2. ვანის რაიონის სალხინოს საშუალო სკოლის ფიზიკა-ტექნიკური წრე;
3. თბილისის 66-ე საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
4. ჯაეის რაიონის კვანის საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
5. ჯაეის საშუალო სკოლის ფიზიკა-ტექნიკის წრე;
6. თელავის მე-4 საშუალო სკოლის მხატვრული დამუშავების წრე;
7. ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ფიზიკა-ტექნიკის წრე;
8. მახარაძის 1-ლი საშუალო სკოლის ფიზიკის წრე;
9. ს. ხუმის მე-8 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
10. ფოფის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგური;
11. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის ავტოსამოდგელო წრე.

I ხარისხის ატესტატით:

1. ქუთაისის პიონერთა სახლის რადიოტექნიკური წრე;
2. ასპინძის რაიონის აწყვიტის საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
3. ასმეტის მე-2 საშუალო სკოლის შრომის წრე;
4. ასმეტის რაიონის 1-ლი საშუალო სკოლის ხელგარჯილობის წრე;
5. ასპინძის რაიონის აწყვიტის საშუალო სკოლის მეოჯახეთა წრე;
6. ასმეტის რაიონის დუისის საშუალო სკოლის ხელგარჯილობის წრე;
7. ზესტაფონის 1-ლი საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრე;
8. წითელწყაოს რაიონის სოფ. ქვემო ქედის საშუალო სკოლის გეოგრაფიის წრე;
9. წითელწყაოს რაიონის სოფ. არბოშვიცის საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
10. ცხინვალის მე-9 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
11. თბილისის 103-ე საშუალო სკოლის ხელგარჯილება წრე;
12. თბილისის 85-ე საშუალო სკოლის შრომის წრე;
13. ფოთის მე-2 საშუალო სკოლის ქიმიის წრე.

II ხარისხის ატესტატით:

1. გალის რაიონის ქვემო ბარდების საშუალო სკოლის ხელმძღვანელთა წრე;
2. ზესტაფონის პიონერთა სახლის ხელმძღვანელთა წრე;
3. ზესტაფონის რაიონის მეორე სვირის 1-ლი საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრე;
4. ლანჩხუთის რაიონის ჯურჯუყეთის 8-წლიანი სკოლის ფიზიკა-ტექნიკის წრე;
5. აბაშის 1-ლი საშუალო სკოლის ქიმიის წრე;
6. წითელწყაროს რუსული საშუალო სკოლის ტექნიკური წრე;
7. ფოთის მე-9 საშუალო სკოლის ფიზიკის წრე;
8. ფოთის მე-3 საშუალო სკოლის ფიზიკის წრე;
9. ახალციხის მე-3 საშუალო სკოლის ხელგარჯილობის წრე;
10. ზუგდიდის რაიონის ჩხორის საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრე;
11. ქუთაისის მე-2 საშუალო სკოლის ფიზიკის წრე;
12. ახალციხის მე-3 საშუალო სკოლის ხელმძღვანელთა წრე;
13. ზესტაფონის რაი. ნის ტაბაკანის საშუალო სკოლის შრომითი სწავლების წრე.

14-124

ს ი ა

28-ე რესპუბლიკურ კონკურსში „ნორჩი ტექნიკოსები—ხამშობლოს“ მონაწილე მოსწავლეებისა, რომლებიც დაჯილდოვდნენ დიპლომებითა და ფასიანი საჩუქრებით

პირველი პრემიით (პირველი ხარისხის დიპლომითა და 15 მანეთის ღირებულების საჩუქრით):

1. გონვაძე მურმან—გარდაზნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატი, VII კლასი;
2. ა) ოჩნიკიძე მაია—ქ. ქუთაისის მე-8 საშუალო სკოლა, IX კლასი;
ბ) ჭელიძე დავით—ქ. ქუთაისის მე-8 საშუალო სკოლა, IX კლასი;
3. ა) პლიევა ინგა—ცხინვალის მე-2 საშ. სკოლა, VIII კლასი;
ბ) სოფიავეი გენადი—ცხინვალის მე-2 საშ. სკოლა, VIII კლასი;
- გ) ჯიოვეი ლუიზა—ცხინვალის მე-2 საშ. სკოლა, VIII კლასი;
4. შაქარაშვილი ზაზა—ქ. თბილისის მე-15 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
5. ა) სიხარულიძე ვია—ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
ბ) აფანასიევი ალექსანდრე—ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
- გ) ავაქოვი ნიკოლოზ—ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
6. ა) ჟიროვი სერგო—სოხუმის მე-8 საშუალო სკოლა, X კლასი;
ბ) კრიხელი დავით—სოხუმის მე-8 საშუალო სკოლა, X კლასი.

მეორე პრემიით (II ხარისხის დიპლომითა და 10 მანეთის ღირებულების საჩუქრით):

1. ა) გოგუაძე ოთარ—ქ. თბილისის 140-ე საშუალო სკოლა, IX კლასი;

- ბ) ბარნოვი ზურაბ—ქ. თბილისის 147-ე საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
- გ) დაბრუნდაშვილი იოსებ—ქ. თბილისის 140-ე საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
2. ა) უშვერიძე პართენ—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
- ბ) თევდორაძე ჯემალ—ქ. ქუთაისის 21-ე საშუალო სკოლა,
X კლასი;
- გ) ფანცხავა ნიკოლოზ—ქ. ქუთაისის მე-20 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
3. ა) ლლონტი მარინე—ქ. ფოთის მე-5 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
- ბ) შენგელია ვიოლა—ქ. ფოთის მე-5 საშ. სკოლა, IX კლასი;
- გ) ზერაია რუსუდანი—ქ. ფოთის მე-5 საშ. სკოლა, IX კლასი;
- დ) ფაცურია მანანა—ქ. ფოთის მე-5 საშ. სკოლა, IX კლასი;
4. ა) მჭედლიშვილი ვია—თელავის მე-2 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
- ბ) ნერსეზაშვილი ვახტანგ—თელავის მე-2 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
5. სარქისოვი ზაურ—თელავის მე-5 საშ. სკოლა, IX კლასი;
6. ა) გოგაჩიშვილი ნოდარ—გარდაზნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატი, VII კლასი;
- ბ) ასლანიძე ქრისტოს—გარდაზნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატი, VII კლასი;
- გ) ნომხოვი ივანე—გარდაზნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატი, VII კლასი;
7. ფშაბელი რეზო—გარდაზნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატი, VII კლასი;
8. ხუციაძე ნოდარ—თელავის მე-5 საშ. სკოლა, VIII კლასი;
9. ხუციაძე თენგიზ—თელავის მე-5 საშ. სკოლა, VII კლასი;
10. ა) ცხოვერბოვი თიმოქარა—ჯავის საშ. სკოლა, IX კლასი;
- ბ) ვასიევი მახარ—ჯავის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
11. ლიაპინი ივანე—ქ. ბათუმის მე-7 საშ. სკოლა, VIII კლასი;
12. ა) თოდუა ოლეგ—ტყვეარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
- ბ) კვარჩია ამირან—ტყვეარჩელის მე-4 საშ. სკოლა, IX კლასი;

13. ა) ანთია ტარას — ტყვარჩელის 1-ლი საშუალო სკოლა, VII კლასი;
 ბ) ბოტენკო ალექსანდრე — ტყვარჩელის 1-ლი საშუალო სკოლა, VII კლასი;
 14. მუსხელიშვილი ნიკოლოზ — ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა, VI კლასი;
 15. ა) აფანასევი ალექსანდრე — ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
 ბ) ავაქოვი ნიკოლოზ — ქ. თბილისის 35-ე საშ. სკოლა, X კლასი;
 გ) ენჯიბაძე იური — ქ. თბილისის 35-ე საშ. სკოლა, X კლასი;
 16. ა) სიხარულიძე ვია — ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
 ბ) ბაღდასაროვი ვარი — ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
 გ) მტკერია ვიორგი — ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, X კლასი.

ქესამე პრემია (III ხარისხის დიპლომითა და 5 მანეთის ღირებულების საჩუქრით):

1. ა) გიორგაძე გოჩა — ქ. ზესტაფონის რკ/გზის მე-7 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
 ბ) აბაშიძე ვიორგი — ქ. ზესტაფონის რკ/გზის მე-7 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
 2. ლონდარიძე ლალი — ქ. თბილისის 88-ე საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
 3. მაისურაძე დოდო — ასპინძის რაიონის ნაქალაქევის საშუალო სკოლა, VII კლასი;
 4. ა) მოდებაძე ფოკა — ზესტაფონის რკ/გზის მე-7 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
 ბ) გიორგაძე ლუარსაბ — ზესტაფონის რკ/გზის მე-7 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
 5. ცხენოსანიძე გოჩა — ქ. თბილისის მე-16 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
 6. მარდიშვილი ზურაბ — გორის რაიონის მერეთის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
 7. ბაიაძე ვია — გორის რაიონის მერეთის საშუალო სკოლა, IX კლასი;

- მ. კოსტანაშვილი გ.—ხაშურის რკ/გზის მე-4 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
9. შახულაშვილი ზაალ—მცხეთის რაიონის დიდმის მასწავლებელი
სკოლა, VI კლასი;
10. ა) ჯანელიძე თამაზ—აბაშის რაიონის მარნის საშუალო სკო-
ლა, IX კლასი;
- ბ) დუნდუა მალხაზ—აბაშის რაიონის მარნის საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
- გ) ხოშტარია ვლადიმერ—აბაშის რაიონის მარნის საშუალო
სკოლა, IX კლასი;
11. იონახი იური—ქ. ბათუმის მე-20 საშ. სკოლა, VIII კლასი;
12. მაჩიტაძე დავით—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
13. ა) კინწურაშვილი მაია—წყალტუბოს 1-ლი საშუალო სკო-
ლა, X კლასი;
- ბ) ქაჯაია ზაირა—წყალტუბოს 1-ლი საშ. სკოლა, X კლასი;
14. ძუგაევი ბადრი—ჯავის საშ. სკოლა, IX კლასი;
15. ტაჩუკი იგორ—ქ. ბათუმის 24-ე საშ. სკოლა, IX კლასი;
16. ა) გუბიევი ვაჟა—ცხინვალის მე-7 საშ. სკოლა, VII კლასი;
- ბ) კაბისივი ვლადიმერ—ქ. ცხინვალის მე-7 საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
17. ა) ტუკვაძე თემურაზ—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
- ბ) ბაბუნაშვილი თენგიზ—ქ. ქუთაისის 32-ე საშუალო სკოლა,
X კლასი;
18. დალაქიშვილი თემურ—ქ. ქუთაისის 25-ე საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
19. ხვადაგიანი მარინე—ქ. ქუთაისის 25-ე საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
20. კანდინაშვილი ნუკრი—ქ. ქუთაისის მე-13 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
21. ა) ფუხაევი ნოდარ—ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
- ბ) გახელაძე ანდრო—ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
22. ხაბალოვი ყაზბეგ—ჯავის საშუალო სკოლა, IX კლასი;

- 23. ლიტკინოვი ვიტალი—ქ. თბილისის 43-ე საშუალო სკოლა, VII კლასი;
- 24. კიკვაძე ოთარ—ვანის რაიონის საღებროს საშუალო სკოლა, VII კლასი;
- 25. საჩიშვილი თამაზ—თელავის რუსული საშუალო სკოლა, IX კლასი;
- 26. ლომაძე თომა—ქ. ბათუმის მე-16 საშ. სკოლა, IV კლასი;
- 27. მოისწოფიშვილი თემურ—მაზარაძის რაიონის მეჩიის საშუალო სკოლა, V კლასი;

1-ლი ხარისხის ატესტატი:

- 1. ისტემენკო სერგო—ქ. ბათუმის მე-7 საშუალო სკოლა, X კლასი;
- 2. პეტროვა ირა—ქ. თბილისის 139-ე საშ. სკოლა, X კლასი;
- 3. ნიკრაძე ზურაბ—ქ. თბილისის მე-100 საშუალო სკოლა, X კლასი;
- 4. შაჩიტაძე გიორგი—ქ. ქიათურის მე-5 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
- 5. ა) გულაგუროვი ალექსანდრე—ქ. ბათუმის მე-15 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
- ბ) ლებედ სერგო—ქ. ბათუმის მე-5 საშ. სკოლა, VII კლასი;
- 6. მურადოვი ბესიკ—წყალტუბოს 1-ლი საშუალო სკოლა, X კლასი;
- 7. ა) კვერნაძე ჯაბულ—ქ. ქუთაისის 34-ე საშუალო სკოლა, VII კლასი;
- ბ) ბარათაშვილი ზაზა—ქ. ქუთაისის 1-ლი საშუალო სკოლა, VI კლასი;
- 8. ბოჭორიშვილი ქეთევან—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა, X კლასი;
- 9. ქვანია ჯამულ — ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლა, IX კლასი;
- 10. ლუბიჩი მიხეილ—ქ. თბილისის 42-ე საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
- 11. ა) ჯაბუა დავით—ქ. ფოთის მე 2 საშ. სკოლა, X კლასი;
- ბ) ჭოჭუა დავით—ქ. ფოთის მე-2 საშ. სკოლა, X კლასი;
- გ) ბუჯალაძე გიორგი—ქ. ფოთის მე-2 საშ. სკოლა, X კლასი;
- 12. ა) როგავა ელგუჯა—ქ. ფოთის მე-2 საშ. სკოლა, X კლასი;

- ბ) გურგენიძე ზურაბ—ქ. ფოთის მე-2 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
- გ) ჯაბუა დავით—ქ. ფოთის მე-2 საშ. სკოლა, X კლასი;
- 13. კამალაძე მერაბ—ზესტაფონის რაიონის მე-2 სვირის 1-ლი საშუალო სკოლა, X კლასი;
- 14. ა) ვაბრიჭიძე გურამ — ზესტაფონის მე-3 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
- ბ) გურგენიძე პაატა—ზესტაფონის მე-3 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
- გ) კობაძე ვიტალი— ზესტაფონის მე-3 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
- 15. ა) დვალიშვილი ამირან—ენის რაიონის სალხინოს საშუალო სკოლა, IX კლასი;
- ბ) დვალიშვილი სერგო—ენის რაიონის სალხინოს საშუალო სკოლა, IX კლასი;
- გ) რამიშვილი ჯემალ—ენის რაიონის სალხინოს საშუალო სკოლა, X კლასი;
- 16. ა) ძაგოევა დიანა — ცხინვალის მე-7 საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
- ბ) აღბოროვა მარინა — ცხინვალის მე-7 საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
- 17. ბუხაიძე დავით — ქ. ქუთაისის 24-ე საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
- 18. ა) ლამბაშიძე რუსუდან—ქ. თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
- ბ) კანდელაკი მალხაზ—ქ. თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა
VIII კლასი;
- 19. პეტროსიანი არუთინ—ახალციხის მე-3 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
- 20. შალიკავა ფრიდონ—ქ. ბათუმის მე-5 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
- 21. სარქისიძე ზაურ—თელავის მე-5 საშ. სკოლა, IX კლასი;
- 22. ხისფენიშვილი ჰამლეტ—თელავის მე-5 საშუალო სკოლა,
VI კლასი;
- 23. ა) ფირუმოვი ვახტანგ—თელავის მე-4 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;

- ბ) მჭედლიშვილი გია — თელავის მე-4 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
24. ა) კვიციანი რუსლან—ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
ბ) გურამია რუსლან — ტყვარჩელის მე-4 საშუალო სკოლა,
IX კლასი.

II ხარისხის დიპლომით

1. არუთინიანი სეროპ — ახალციხის მე-3 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
2. ჩხარტიშვილი თემურ—ქ. თბილისის 42-ე საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
3. ა) გურგენიძე ზურაბ—ქ. ფოთის მე-2 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
ბ) როგავა ელგუჯა—ქ. ფოთის მე-2 საშ. სკოლა, X კლასი;
4. ა) ამბარცუბიანი პეტროს—ქ. ბათუმის მე-20 საშუალო სკო-
ლა, X კლასი;
ბ) ტუმასიანი თათევოს—ქ. ბათუმის მე-20 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
5. მესხიძე სერგო — ტყვარჩელის 1-ლი საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
6. ლემონჯავა ალექსანდრე—ტყვარჩელის 1-ლი საშუალო სკო-
ლა, VIII კლასი;
7. ლომაძე თომა—ქ. ბათუმის მე-16 საშ. სკოლა, IV კლასი;
8. წვერიკმაზიშვილი გია—თელავის მე-3 საშუალო სკოლა,
VI კლასი;
9. ა) მაკაროვი ალექსანდრე—ქ. ფოთის მე-4 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
ბ) სეჩენკო ვლადიმერ — ქ. ფოთის მე-3 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
10. ა) სტრუგაი მიხეილ—ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
ბ) ჯობუა ვლადიმერ — ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლა,
VII კლასი;
11. ნაჩემაშვილი რეზო — ზუგდიდის მე-5 საშუალო სკოლა,
X კლასი;

- გ) დვალშიელი ამირან—განის რაიონის სალხინოს საშუალო სკოლა, IX კლასი;
22. ა) გეგენავა ავთანდილ—ქ. ბათუმის მე-16 საშუალო სკოლა, VI კლასი;
- ბ) ვპანენიკოვი ნიკოლოზ—ქ. ბათუმის მე-18 საშუალო სკოლა VII კლასი.

ს ი გ ე ლ ი თ :

1. ხაჯინბა მურმან — ქ. სოხუმის 1-ლი სკოლა-ინტერნატი, X კლასი;
2. ლომთათიძე ვაიოზ—ქ. ბათუმის მე-17 საშუალო სკოლა, IX კლასი;
3. კარამიანი ვიკი—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
4. ა) მამფორია ტარიელ—ქ. ფოთის მე-9 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
- ბ) ქანთარია ტარიელ — ქ. ფოთის მე-9 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
5. მუსხელიშვილი ნიკოლოზ—ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა, VI კლასი;
6. ქურდაძე შალვა—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
7. გუჩმაზოვი ვალერი—ცხინვალის რაიონის არცევის საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
8. ნემსიწვერიძე შალვა—ცაგერის რაიონის ტვიშის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
9. ლომაძე თომა—ქ. ბათუმის მე-16 საშ. სკოლა, VI კლასი;
10. მიქაუტაძე გია—ცაგერის რაიონის ტვიშის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
11. ა) სიხარულიძე გია—ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
- ბ) გოგუაძე ოთარ—ქ. თბილისის 140-ე საშუალო სკოლა, IX კლასი;
- გ) აფანასევი ალექსანდრე—ქ. თბილისის 35-ე საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
12. რეხვიაშვილი ოლეგ—ონის 1-ლი საშ. სკოლა, X კლასი;

13. ჩიხლაძე ქეოვეან—ქ. ქუთაისის მე-2 საშუალო სკოლა,

IX კლასი;

14. ა) საძაგლიშვილი ვალერი—ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლა,

ლა, VIII კლასი;

ბ) მინდიაშვილი მიხეილ—ცხინვალის მე-4 საშუალო სკოლა,

VIII კლასი;

15. ჯიოევი როლანდ—ჯავის საშუალო სკოლა, X კლასი;

16. პარასტაევი ურუშმაკ—ჯავის საშუალო სკოლა, X კლასი;

17. რომანოვი ელფარდ —ბათუმის 24-ე საშ. სკოლა, X კლასი;

18. ა) კაპანაძე ბელა—ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა,

VI კლასი;

ბ) დოკაძე ვლადიმერ —ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა,

VI კლასი;

19. მუქბანიანი ვია—ლენტეხის რაიონის ჩოლურის საშუალო

სკოლა, VIII კლასი;

20. შირაიკიანი არტურ—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლა,

VII კლასი;

21. გალოცაევი მარინა—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლა,

IX კლასი;

22. ხუბაევი ილია—ქ. თბილისის 116-ე საშუალო სკოლა,

VIII კლასი;

23. ხიდაშელი ბესიკ—ქ. ქუთაისის მე-8 საშუალო სკოლა,

X კლასი;

24. ა) ხოდოიანი ლევან—ქ. ბათუმის მე-20 საშუალო სკოლა

VII კლასი;

ბ) ჩაჩოიანი ერემ — ქ. ბათუმის მე-11 საშუალო სკოლა,

VII კლასი;

25. გოლეტკინი იგორ—ქ. თბილისის 42-ე საშუალო სკოლა,

IX კლასი;

26. ა) ნერსესიანი ვადიკ—ქ. ბათუმის 25-ე საშუალო სკოლა,

IX კლასი;

ბ) აბრამიანი სვეტლანა — ქ. ბათუმის 25-ე საშუალო სკოლა,

IX კლასი;

გ) საჩატურიანი ხაჩატურ—ქ. ბათუმის 25-ე საშუალო სკოლა,

IX კლასი;

27. კიკნაველიძე თემურ—ტყიბულის მე-5 საშუალო სკოლა,

VII კლასი;

26. ტყაღლაძე თამარ—წყალტუბოს 1-ლი საშუალო სკოლა,
X კლასი;
29. ბერიძე ია.—წყალტუბოს 1-ლი საშუალო სკოლა, აჭყაძის სახელობის
30. ბერდიანი აღექსანდრე—გუდაუთის მე-2 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
31. ა) ხაჭაბურიძე მანანა—ქ. ქუთაისის 25-ე საშუალო სკოლა,
X კლასი;
ბ) ხოჯავა მედეა—ქ. ქუთაისის 25-ე საშ. სკოლა, X კლასი;
32. ჯიღლაძე ირაკლი—ქ. თბილისის მე-2 ექსპერიმენტული სკო-
ლა, VI კლასი;
33. ა) ნიკარაძე ხათუნა—ქ. ქუთაისის მე-13 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
ბ) ჩერქუაია ვიორგო—ქ. ქუთაისის მე-13 საშუალო სკოლა,
VIII კლასი;
34. მგვიანძე შერაზ—ქ. ქუთაისის მე-7 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
35. ა) ლომიძე გ.—ხაშურის მე-2 საშუალო სკოლა, VI კლასი;
ბ) შუნითიძე ა.—ხაშურის მე-2 საშუალო სკოლა, VI კლასი;
36. ფროლიაშვილი ირა—ქ. თბილისის 42-ე საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
37. სამარაძე ლევან—ქიათურის რაიონის ნიკოზეთის საშუალო
სკოლა, X კლასი;
38. ლარი ილექსანდრე—გუდაუთის მე-2 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
39. დემურიშვილი ზურაბ—თელავის რესვლი საშუალო სკო-
ლა, X კლასი;
40. ა) დგებუაძე კლიმენტ—ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
ბ) შარინია იური—ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
გ) ერმალაევი დიმიტრი—ტყვარჩელის მე-2 საშუალო სკოლა,
IX კლასი;
41. ბიგვაია თამარ—ზუგდიდის მე-4 საშუალო სკოლა, X კლასი;
42. კიკვინია ვლადიმერ—ზუგდიდის მე-11 საშუალო სკოლა,
X კლასი;
43. ა) კობულაძე მარინე—ქუთაისის 26-ე საშუალო სკოლა,
IX კლასი;

ბ) ჭოწენიძე ალბერტ — ქ. ქუთაისის 23-ე საშუალო სკოლა, IX კლასი;
44. თოიძე ნინო — მახარაძის 1-ლი საშუალო სკოლა, IX კლასი;
45. საღუჭვაძე ეკატერინე — მახარაძის 1-ლი საშუალო სკოლა, IX კლასი;

X კლასი;
46. ა) გოგვაძე ტარიელ — ღანჩუკის 1-ლი საშუალო სკოლა, IX კლასი;

ბ) გოგვაძე ავთანდილ — ღანჩუკის 1-ლი საშუალო სკოლა, IX კლასი;
47. ა) ჯანიყაშვილი გივი — კასპის რაიონის ახალქალაქის საშუალო სკოლა, IX კლასი;

ბ) საფაროვი რამაზ — კასპის რაიონის ახალქალაქის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
48. თოფურია შორენა — აბაშის 1-ლი საშ. სკოლა, X კლასი;
49. ტყეშელაშვილი ივორ — ქ. ზათუმის 24-ე საშ. სკოლა, IX კლასი;

50. ა) ლომიძე მანანა — ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა, VII კლასი;
ბ) მოსიაშვილი მარინა — ცხინვალის 1-ლი საშუალო სკოლა, VII კლასი;

51. ა) იაშვილი ვალერია — ცხინვალის მე-6 საშუალო სკოლა, IX კლასი;
ბ) გაჩეჩილაძე ანა — ცხინვალის მე-6 საშ. სკოლა, IX კლასი;
52. ჭაბალოვი ნუგზარ — ცხინვალის მე-7 საშუალო სკოლა, X კლასი;

53. მათიაშვილი თამაზ — ღუშუბის 1-ლი საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
54. დამაშვილი ქეთიონ — ქ. თბილისის 51-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;

55. მახიტაძე მერაბ — წყალტუბოს 1-ლი საშუალო სკოლა, X კლასი;
56. ა) ფხაკაძე ელგუჯა — ქ. ქუთაისის 27-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;

ბ) მამუკაძე ივანე — ქ. ქუთაისის 27-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
57. ხერხაძე ღია — ქ. ქუთაისის 22-ე საშ. სკოლა, VIII კლასი;

58. ბერაძე რამაზ — ქ. ქუთაისის 1-ლი საშ. სკოლა, IX კლასი;
59. ა) აბაზაძე მარია — ქ. ქუთაისის მე-6 საშ. სკოლა, IX კლასი;

- ბ) იობიძე მამუკა—ქ. ქუთაისის 26-ე საშ. სკოლა, IX კლასი;
60. ცხოვრებოვი თეიმურაზ—ჯავის საშ. სკოლა, VII კლასი;
61. ხარატიშვილი სიმონ—ახმეტის რაიონის აწყურის საშუალო სკოლა, VII კლასი;
62. ა) ბერელიძე ბადრი — თელავის მე-5 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
- ბ) ქეთელაური თენგიზ — თელავის მე-5 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
63. გიორგაძე ლუარსაბ—ზესტაფონის რკ/გზის მე-7 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
64. დოშიანი სერგო—ქ. თბილისის 34-ე საშუალო სკოლა, X კლასი;
65. ბეროშვილი თამაზ — თელავის მე-5 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
66. ხუბულოვი ტარიელ — თელავის მე-5 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
67. კუკუნაშვილი ვასილ — თელავის მე-5 საშუალო სკოლა, VI კლასი;
68. სარქისიძე იოსებ—თელავის მე-5 საშ. სკოლა, VI კლასი;
69. ტულუში მურმან—ლანჩხუთის რაიონის ნიგვზიანის საშუალო სკოლა, VI კლასი;
70. ურუშიძე დავით—ლანჩხუთის რაიონის ნიგვზიანის საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
71. ანთაძე ირინე—ლანჩხუთის რაიონის ჯურუყვეთის 8-წლიანი სკოლა, VII კლასი;
72. ინასარიძე ავთანდილ — დაბა ასპინძის საშუალო სკოლა, VI კლასი;
73. ზედგინიძე ვია—ასპინძის რაიონის ქობარეთის საშუალო სკოლა; VII კლასი;
74. სეთურიძე ია—ასპინძის რაიონის ორგორის 8-წლიანი სკოლა, VII კლასი;
75. წყარუაშვილი მ.—ასპინძის რაიონის ორგორის 8-წლიანი სკოლა, VII კლასი;
76. ა) მახათაძე ავთანდილ—ზესტაფონის მე-4 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
- ბ) ბარბაქაძე იროდი — ზესტაფონის მე-4 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;

- გ) ბერაძე ვლასი — ზესტაფონის მე-4 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
77. ა) ბონდარენკო ვლადიმერი — ქ. სოხუმის მე-4 საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
- IX კლასი;
- ბ) კახანაძე ივორ — ქ. სოხუმის მე-4 საშ. სკოლა, IX კლასი;
78. შანშიაშვილი ილია — გურჯაანის რაიონის მახარაძის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
77. ბენაშვილი ვასილ — წითელწყაროს რაიონის არბოშიკის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
80. ბატიაშვილი თენგიზ — წითელწყაროს რაიონის არბოშიკის საშუალო სკოლა, IX კლასი;
81. დათუკიშვილი ავთანდილ — წითელწყაროს რაიონის არბოშიკის საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
82. ვარდანაძე ეკა — წითელწყაროს მე-2 საშუალო სკოლა, VII კლასი;
83. ებანოძე ანატოლი — ზესტაფონის რაიონის ძირულას საშუალო სკოლა, VIII კლასი;
84. ჩომახიძე დავით — ქუთაისის მე-9 საშ. სკოლა VII კლასი;
85. გუსიევი იური — ქ. თბილისის 103-ე საშუალო სკოლა, IX კლასი;
86. ა) ჟივოლუბოვი ანდრო — ქ. თბილისის 145-ე საშუალო სკოლა, IX კლასი;
- ბ) არუთინოვი რობერტ — ქ. თბილისის 145-ე საშუალო სკოლა, VII კლასი;
87. ა) სოკოლოვსკი ივორ — ქ. თბილისის 145-ე საშუალო სკოლა, VI კლასი;
- ბ) მგალობლიშვილი მერაბ — ქ. თბილისის 145-ე საშუალო სკოლა, VI კლასი;
88. ვართანოვი ედუარდ — ქ. თბილისის 109-ე საშუალო სკოლა, VI კლასი;
89. ზედგინიძე ვალერ — ქ. თბილისის 109-ე საშუალო სკოლა, VI კლასი;
90. ციბულინი იური — ქ. თბილისის 109-ე საშუალო სკოლა, VI კლასი;
91. სიგუა. ლ. — გეგეჭკორის რაიონის ლეცაეის საშუალო სკოლა, VII კლასი;

92. ლაშკია ლევან—გაგეჭოთის რაიონის ლეცავის საშუალო სკოლა, VI კლასი;

93. ბებუტიძე რომან—თერჯოლის რაიონის ვწერის საშუალო სკოლა, X კლასი;

94. ა) პაბიაშვილი გიგა—წითელწყაროს რაიონის ქვემო ქედის საშუალო სკოლა, VII კლასი;

ბ) გრიგორიალისი ნოდარ—წითელწყაროს რაიონის ქვემო ქედის საშუალო სკოლა, IX კლასი;

ს ი ა

სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებების იმ ზუსაკებისა, რომლებიც 23-ე რესპუბლიკურ კონკურსში „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ აქტიური მონაწილეობისათვის დაჯილდოვდნენ

ს ი გ ე ლ ე ბ ი თ:

1. ჯაფარიძე გიორგი—ზესტაფონის პიონერთა სახლის ხელმძღვანელი;
2. კალანდაძე იუზა—ზესტაფონის 1-ლი საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრის ხელმძღვანელი;
3. კობერიძე შოთა—ზესტაფონის რაიონის მეორე სერიის 1-ლი საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი;
4. კვაჭაძე მამია—ლანჩხუთის რაიონის ჯურჯუყეთის 8-წლიანი სკოლის ფიზიკა-ტექნიკის წრის ხელმძღვანელი;
5. გვაზავა ბორის—აბაშის 1-ლი საშუალო სკოლის ქიმიის წრის ხელმძღვანელი;
6. აფშინდაშვილი თინათინ—წითელწყაროს რაიონის ქვემო ქედის საშუალო სკოლის გეოგრაფიის მასწავლებელი;
7. ბულაშვილი შოთა—წითელწყაროს რაიონის სოფ. არბოშიკის საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი;
8. ბეჟანიშვილი დარეჯან—წითელწყაროს რაიონის სოფ. არბოშიკის საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი;
9. მიროშნიკოვი ვასილ—წითელწყაროს რუსული საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი;
10. გერგაულოვი ბორის—ცხინვლის რაიონის კვაისის საშუალო სკოლის ტექნიკური წრის ხელმძღვანელი;
11. ბეჟანოვი ვადიმ—ჯავის საშუალო სკოლის ფიზიკა-ტექნიკური წრის ხელმძღვანელი;

12. ბაღდავაძე ალექსანდრე—ვანის რაიონის სოფ. საღინოს საშუალო სკოლის ნორჩ ტექნიკოსთა წრის ხელმძღვანელი;
13. მურვანიძე მარიამ—ფოთის მე-2 საშუალო სკოლის მასწავლებელი;
14. სირაძე დარეჯან—ფოთის მე-9 საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი;
15. რიაზანცევა ოლღა—ფოთის მე-3 საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი;
16. ვარდიაშვილი ციალა—თელავის პიონერთა სახლის დირექტორი;
17. საფაროვი გრიგოლ—თელავის პიონერთა სახლის მხატვრული დამუშავების წრის ხელმძღვანელი;
18. სუხიტაშვილი ილია—თელავის მე-4 საშუალო სკოლის მხატვრული დამუშავების წრის ხელმძღვანელი;
19. ივაშინა ნელი—თბილისის 103-ე საშუალო სკოლის ხელმარჯვეთა წრის ხელმძღვანელი;
20. აბოვიანი რაფიელ—თბილისის 85-ე საშუალო სკოლის შრომის წრის ხელმძღვანელი;
21. რატიანი ოთარ—გარდაბნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატის ხელმარჯვეთა წრის ხელმძღვანელი;
22. რატიანი ფილიპე—გარდაბნის რაიონის კოჯრის სკოლა-ინტერნატის ხელმარჯვეთა წრის ხელმძღვანელი;
23. უნგვაძე კლარა—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის ქიმიის ლაბორატორიის გამგე;
24. ჩარგეიშვილი როინ—ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის რადიოტექნიკური წრის ხელმძღვანელი;
25. ლაბაძე დიმიტრი—ზესტაფონის მე-3 საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი;
26. ექსეულიძე ნუნუ—ზესტაფონის რაიონის ძირულის საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი;
27. ქაჯაია ჯიმშერ—ქ. ფოთის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის დირექტორი;
28. ფანჭველაშვილი კონსტანტინე—ხუტრის 1-ლი საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი;

29. ხიდირბეგიშვილი ილია—ხაშურის რაიონის სურამის მე-3 საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი;
30. გაფრინდაშვილი ოთარ—ზესტაფონის რაიონის მე-3 საშუალო სკოლის მასწავლებელი;
31. შერვაშიძე კარლო—აჭარის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის დირექტორი;
32. ლეშკაშვილი შოთა—აფხაზეთის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის დირექტორი;
33. ბაგავეი გაბრიელ—სამხრეთ ოსეთის ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის დირექტორი;
34. ლეჭინაძე სიმონ—ქ. ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის დირექტორი;
35. გოთოშია ალბერტ—ქ. თბილისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის დირექტორი;
36. ბაქვანაშვილი ბინაზ—ქობულეთის მე-6 საშუალო სკოლის ქიმიის მასწავლებელი;
37. ივანოვი ვლადისლავ—ქ. ბათუმის მე-3 საშუალო სკოლის შრომის მასწავლებელი;
38. ქათამაძე ნიკოლ-ზ—ქ. ბათუმის მე-13 საშუალო სკოლის ფიზიკა-ტექნიკის წრის ხელმძღვანელი;
39. პოლუდოვი შხეილ—აფხაზეთის ასსრ ნორჩ ტექნიკოსთა საოლქო სადგურის ელექტროტექნიკოსთა წრის ხელმძღვანელი;
40. საღირნი ვალერი—ფოთის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის რადიოტექნიკური წრის ხელმძღვანელი;
41. ცობენია ტერენტი—გაღის რაიონის ქვემო ბარდღის საშუალო სკოლის ხელმარჯვეთა წრის ხელმძღვანელი;
42. ბოჭორი უკლი ვაჟა—ორჯონიკიძის რაიონის ეწერის საშუალო სკოლის ფიზიკის წრის ხელმძღვანელი;
43. მოისწრაფიშვილი ჭოლა—მახარაძის რაიონის პიონერთა სახლის ავიამოდელისტთა წრის ხელმძღვანელი;
44. მუჯარი მელქისედეკ—მახარაძის 1-ლი საშუალო სკოლის ფიზიკის მასწავლებელი;
45. პიჯიშიანი რუბენ—ახალციხის მე-3 საშუალო სკოლის ხელგარჯილობის წრის ხელმძღვანელი;
46. ფარცვანია ოთარ—ახტემის მე-4 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრის ხელმძღვანელი;

47. სუსედკო ვლადიმერ—სოხუმის მე-8 საშუალო სკოლის ტექნიკური წრის ხელმძღვანელი;

48. წილოსანი ვალტერ—ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის ავიასამოდელო წრის ხელმძღვანელი;

49. ტაბიძე რევაზ—ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის ავტოსამოდელო წრის ხელმძღვანელი;

50. სირბილაძე გივი—ქუთაისის ნორჩ ტექნიკოსთა საქალაქო სადგურის რადიოტექნიკური წრის ხელმძღვანელი.

დ ა მ ტ კ ი ც ე ბ უ ლ ი ა

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის საქართველოს ალკვ ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს სამეცნიერო-ტექნიკური საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმისა და გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საქართველოს რესპუბლიკური საბჭოს პრეზიდიუმის 1976 წლის 4 მარტის ერთობლივი დადგენილებით.

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობისადმი მიძღვნილი 24-ე რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობისადმი მიძღვნილი 24-ე რესპუბლიკური კონკურსის თემაზე „ნორჩი ტექნიკოსები—სამშობლოს“ ტარდება 1976 წლის 1-ელ დეკემბრამდე

კონკურსის ჩატარების ამოცანებია:

ა) დაეხმაროს სკოლებს მოსწავლეების მიერ სკოლაში მიღებული ცოდნის გაღრმავება-განმტკიცებაში, მრეწველობისა და სოფლის მეურნეობის საფუძვლების გაცნობაში;

ბ) ხელი შეუწყოს სკოლებს, სკოლა-ინტერნატებს, საბავშვო სახლებს, სკოლისგარეშე საბავშვო დაწესებულებებს ბავშვთა ტექნიკური შემოქმედების შემდგომ განვითარებაში, ტექნიკური წრეების ქსელის გაშლაში მათში მოსწავლეების მასობრივად ჩაბმის გზით;

გ) გამოავლინოს თვითნაკეთი ხელსაწყოებისა და ტექნიკური შემოქმედების საუკეთესო ნიმუშები, ფართოდ განაზოგადოს ნორჩ ტექნიკოსთა მოწინავე გამოცდილება;

დ) ჩაატაროს პიონერთა და მოსწავლეთა შორის სამამულო მეცნიერებებსა და ტექნიკის მიღწევების ფართო პროპაგანდა;

ე) განავითაროს პიონერთა და მოსწავლეთა შორის ტექნიკური შემოქმედება.

კონკურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ:

ეროვნული ადმინისტრაციის რეფორმების ეროვნული აგენტობის მიერ

ა) რეაწლიანი და საშუალო სკოლების მოსწავლეებზე ინტერნატე ისა და საბავშვო სახლების აღსაზრდელებს, სკოლისგარეშე დაწესებულებების მუშაობაში ჩაბმულ მოსწავლეებს;

ბ) სკოლების საგნობრიკსა და ტექნიკური წრეების კოლექტივებს, პიონერულ რგოლებს, რაზმებსა და რაზმეულებს.

კონკურსზე წამადგეილ უნდა იქნეს მოსწავლეთა მიერ კარგად შესრულებული თეორიკული სასწავლო-თვალსაჩინო ხელსაწყობის ნიმუშები ფიზიკაში (მექანიკა, სიბო, ელექტრობა, ოპტიკა, ბგერა), ქიმაში, მათემატიკაში, ასტრონომიაში, ხაზკაში, გეოგრაფიაში, მინერლოგიასა და სხვა სასწავლო დისციპლინებში. ავიამოდლეები, გემამოდლეები და ავტომოდლეები; პიდრიქალური დანადგარების, ელექტრომანქანების, ძოაეების, რკინიგზისა და ქალაქის ტრანსპორტის ობიექტებისა და სხვა ნაგეობათა მოდლეები და მაკეტები. კონკურსზე შეიძლება წარმოდგენილი იქნეს აგრეთვე მოსწავლეთა ნამუშეაეები კავშირგაბმულობის, რადიოსა და საარქიტექტურო-სამშენელო დარგეაში; მოსწავლეთა ნამუშევრებში მანქანათმშენებლობის, სოფლის მეურნეობის მექანიზაციისა და მექანიზაციის დარგებში.

თითოეულ ნამუშევარს თან უნდა ახლდეს სათანადო აღწერილობა და ნახაზები.

საკონკურსო ექსპონატების შერჩევის დროს მხედველობაში უნდა იქნეს ბიდაეული კონსტრუქციის ორიგინალობა და შესრულების ხარისხი.

მოსწავლეთა კოლექტივები, რომლებიც კონკურსში მონაწილეობის სურვილს გამოთქვამენ, წერილობით აცნობებენ ამის შესახებ ადგილობრაე კომისიებს. წერილში აღინიშნება თუ რამდენი მოსწავლე ებმება კონკურსში, რა სახის ექსპონატების გაკეთებაა განსაზღვრული და ვისი ხელმძღვანელობით გაკეთდება იგი. ამის საფუძველზე ადგილობრაივი კომისიები ცნობენს უგზავნიან რესპუბლიკურ კომიტეტს მისამართათ: ქ. თბილისი, აკ. წერეთლის პრ. № 1, ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგური.

კონკურსის შემაჯამე ელ რესპუბლიკურ გამოფენაზე დაიშვება მხოლოდ ის ნამუშევრები, რომლებიც აკმაყოფილებენ დებულებით გათვალისწინებულ მოთხოვნილებებს.

კონკურსის ხელმძღვანელობა

რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარების საერთო ხელმძღვანელობა დაკისრებული აქვს რესპუბლიკურ საორგანიზაციო კომიტეტს.

ადგილებზე, ავტონომიური რესპუბლიკების განათლების სამინისტროებთან, ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებთან, იქმნება კონკურსის ჩატარების ხელშემწყობი კომისიები, ავტონომიური რესპუბლიკების სამინისტროების, განათლების განყოფილებათა, სამეცნიერო-ტექნიკურ და გამომგონებელთა და რაციონალიზატორთა საზოგადოების საქართველოს რესპუბლიკური საჭიროების, ალკასოლქო, საქალაქო და სარაიონო კომიტეტების, პიონერთა დაწესებულებების წარმომადგენელთა და მასწავლებელთა შემადგენლობით, რომლებიც თავიანთ მუშაობას წარმართავენ რესპუბლიკური საორგანიზაციო კომიტეტის მითითებათა საფუძველზე.

ხელშემწყობი კომისიები ატარებენ შემდეგ მუშაობას:

ა) აცნობენ კონკურსის ჩატარების პირობებს რაიონისა და ქალაქის კონკურსის ყველა მონაწილეს;

ბ) კონკურსის მონაწილეებისათვის ატარებენ კონსულტაციებს და უწევენ მათ პრაქტიკულ დახმარებას;

გ) 1976 წლის 10 ნოემბრამდე აწყობენ კონკურსზე წარმოდგენილი ნამუშევრების სარაიონო, საქალაქო და საოლქო გამოფენებს;

დ) გამოფენიდან შეარჩევენ და 25 ნოემბრამდე საუკეთესო ექსპონატებს გადაგზავნიან ქ. თბილისში, შემაჯამებელ რესპუბლიკურ გამოფენაში მონაწილეობის მისაღებად.

შემაჯამებელი რესპუბლიკური გამოფენა მოეწყობა 1976 წლის 1-ელ დეკემბერს ქ. თბილისში, ნორჩ ტექნიკოსთა ცენტრალური სადგურის შენობაში.

კონკურსის სახსრები და დაჯილდოება

რაიონული, საქალაქო და საოლქო კონკურსის ჩატარებისათვის საჭირო სახსრებს გამოყოფს განათლების განყოფილება, ხოლო რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარებისათვის — კონკურსის ორგანიზატორები.

საორგანიზაციო კომიტეტი შეაჯამებს ადგილებზე ჩატარებულ მუშაობას, გამოფენის მასალებიდან შეარჩევს საუკეთესო ნამუშევრებს და დააჯილდოებს მათ ავტორებს. დაჯილდოვდებიან აგრეთვე კოლექტივები და წრეების ხელმძღვანელები, რომლებიც სანიმუშოდ ჩაატარებენ მუშაობას ამ დარგში.

კონკურსში გაქარჯვებულთათვის დაწესებულია შემდეგი

ჯილდოები:

ა) კოლექტივებისათვის:

- I ხარისხის დიპლომი—10;
- II ხარისხის დიპლომი—15;
- III ხარისხის დიპლომი—25;
- I ხარისხის ატესტატი—30;
- II ხარისხის ატესტატი—40.

ბ) ცალკეულ მოსწავლეთათვის:

- 1-ლი ხარისხის დიპლომი და 15 მანეთის ფასიანი საჩუქარი—15;
- მე-2 ხარისხის დიპლომი და 10 მანეთის ფასიანი საჩუქარი—25;
- მე-3 ხარისხის დიპლომი და 5 მანეთის ფასიანი საჩუქარი—35;
- I ხარისხის ატესტატი—30;
- II ხარისხის ატესტატი—40;
- სიგელი—50.

შემაჯამებელი რესპუბლიკური გამოფენის ყველა მონაწილეს მიეცემა მსგავსი.

კონკურსის სანიმუშო თემატიკა

პირველ რიგში მასწავლებლის ან წრის ხელმძღვანელის ყურადღება უნდა გამახვილდეს ისეთი ხელსაწყოების დამზადებაზე, რომლებიც სკოლას არ გააჩნია და არც ჩვენი მრეწველობის მიერაა გამოშვებული. ამ საქმეში გადამწყვეტი მნიშვნელობა მასწავლებლებს ეკუთვნით, რომლებიც უნდა დაეხმარონ მოსწავლეებს დასამზადებელი თვითნაკეთობების შერჩევაში.

რა შეიძლება დაწავლდეს კონკურსისათვის

1. ფიზიკაში

წარმოდგენილ ექსპონატებში ფართოდ უნდა ასახავდნენ ფიზიკატექნიკური წრეების მუშაობასა და მის მნიშვნელობას პოლიტექნიკურ სწავლების საქმეში. ნამუშევრების შერჩევის დროს განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ხელსაწყოებს, მოდელებსა და სასწავლო-თელსაჩინო ნივთებს, რომლებიც გვიჩვენებენ ფიზიკის კანონებისა და მოვლენების გამოყენებას ტექნიკაში. ყველა მოქმედი მოდელი და ხელსაწყო უნდა იქნეს ისეთი სახით წარმოდგენილი, რომ შესაძლებელი იყოს მათი მოქმედების დემონსტრირება.

გარდა ამისა, კონკურსზე შეიძლება წარმოდგენილ იქნეს საწყობი ლაბორატორიული სამუშაოებისათვის, მეთოდურ ტექნიკური ცოდნის პრაქტიკის მასობრივ ღონისძიებების შესახებ (ნორჩ ფიზიკოსთა საღამოები, ვიქტორინები, ოლიმპიადები და სხვ.); მოსწავლეთა საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომა კოლმეურნეობებში, მანქანა-ტრაქტორთა სარემონტო სახელოსნოებსა და საწარმოებში.

2. ქ ი მ ი ა შ ი

მარილმკვავას, გავირდმკვავას, აზოტმკვავას, კოქსოქიმიური წარმოების, ნავთობის გაზხდის, ნავთობის კრეკინგისა და სხვათა წარმოების მოქმედი მოდელისა და მაკეტების დამზადება.

ბრძმედის, გაზგენერატორის, მიწისქვეშა გაზიფიკაციის, ატომური რეაქტორის, ორგანული სინთეზის ქარხნების მაკეტების, ელემენტარიუმის, ელექტროფიციურებული ტაბულების დამზადება.

მოსწავლეთა მიერ ქიმიური წარმოების ნედლეულისა და პროდუქციის, ლაბორატორიაში მიღებული არაორგანული პრეპარატებისა და მინერალური სასუქების კოლექციების შედგენა.

პოლიმერების სინთეზური ბოჭკოს, ბაკელიტის, ტექსტოლიტის და სხვათა მიღება; საწყისი და საბოლოო პროდუქტების ნიმუშებისაგან სტენდის დამზადება.

ნიადაგის, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების, ადგილობრივი სასარგებლო წიაღისეულის ანალიზის ჩატარება და სათანადო აღწერილობის შედგენა.

კრისტალიზაციის მეთოდით სხვადასხვა მაკეტების დამზადება.

3. რადიო ტექნიკასა და კავშირგაბმულობის დარგებში

სადენებიანი კავშირგაბმულობისა და სიგნალიზაციის აპარატები (ტელეფონი, ტელეგრაფი, შუქის, მაგნიტიანი და ზგერითი სიგნალიზაცია).

რადიომიმღებები (დეტექტორული, ერთი და მრავალელექტრონი-მალაკიანი, ტრანზისტორული, სამგზავრო-ტურისტული).

მიმღებ-გადამცემები 3,5—3,65 მკვაპერცზე, სატელევიზიო ხშივანი სიგნალების მიმღები, მიმღებები და გამაძლიერებელი ნახევარგამტარებზე.

რადიოგამაძლიერებელი, სასკოლო რადიოკენძი, გამაძლიერებელი, ზმის ჩაწერის და აღწარმოების გამაძლიერებელი, თვალსაჩინო ხელსაწყოები და საზომი აპარატურა, რადიოკენძებისა და რადიოწრეების მეშაობის ამსახველი და ფარები.

4. ავტომატოკასა და ტელეშეკანიკაში

რადიომართული მოდელში, ფოტოგვექტებზე მომუშავე მოქმედი და მოძრავი მოდელში მარტივი ტელეშეკანიკური მოწყობილობები, გამოთვლელი მანქანის აპარატი, ავტომატური რეგულირების მომქმედი მარტივი აპარატი, მაგნიტური, მექანიკური, ელექტრომექანიკური და ელექტროაქტიური გამაძლიერებლები, დამახასოვრებელი და ჩმწერი მოწყობილობანი და ხელსაწყოები, შემსრულებელ მოწყობილობათა ნიმუშები (გამშვებები, ელექტრომავნიტური რელეები, მართვის ძრავები და სხვ.), ჩარხების, მექანიზმების და მანქანების მოქმედი მოდელები, რომლებშიც გამოყენებულია ავტომატიკისა და ტელეშეკანიკის ცალკეული კვანძები და სხვ.

5. რკინიგზის დარგში

რკინიგზის ტრანსპორტის მოძრავი შემადგენლობის მოქმედი მოდელები და მკეტები, რკინიგზის ტრანსპორტზე ხელოვნური ნავებობის მოდელები და მკეტები, სიგნალიზაციისა და ავტოპლოკირების ნიმუშები.

6. ავიასაში დელო დარგში

თვალსაჩინოება ავიასამ დელო წრეებისათვის, თვითმფრინავების სქემ-ტური, რეზინძრავიანი, ბენზინძრავიანი და რადიომართული მოდელში პლანერების, პელოკომპტერებისა და საბჭოთა თვითმფრინავების ასლმ-დელო: შექტიული თვითმფრინავებისა და ექსპერიმენტული თვითმფრინავების მოდელი; დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრის მკეტები; კოსმოსური რაკეტების მოდელები და მკეტები; საკორდო მოდელი და სხვ.

7. გეოგრაფიული დარგში

ისტორიული გეგმების მოდელი (სამამელო სახელჯარო ფლოტის განვითარების ისტორიის ამსახველი), ორბიტოგეოგრაფიის, კატარის, სამგზავრო და სატიერთი-სამგზავრო გეგმების, ფრევატის, სანდალის,

ჩაის კლბურის, კარკაპის, გლისერის, კატამარანის, წყალქვეშაობის
ანი თბოქაღის, წყალქვეშა ნაყის, ჰაერის ბლიშიანი გლისე ურჩევნული
ტისკაფის, ბტისფერისა და სხვათა მოდელები.

8. ავტოსამოძრაო და რკინიგზის

თვალსაჩინოვანი ავტოსამოძრაო წრეებისათვის. რკინიგზისათვის.
ბენზინმძრავიანი და ელექტრომძრავიანი ავტომანქანების მოდელები.
სხვადასხვა კლასის სამამულო ავტომანქანების მოდელები. სამამულო
წარმოების ავტომანქანების ისტორიისა და განვითარების ამსახველი
მაკეტები. მსუბუქი, სტერილი მანქანებისა და ავტობუსების ნაირსა-
ხეოსათა მოდელები. რადიომართული მანქანისა და ორიგინალური
კონსტრუქციის ავტომანქანების მოდელები და სხვ.

9. სოფლის მეურნეობის და რკინიგზის

სასოფლო-სამეურნეო მანქანა-იარაღების მოდელები და სკოლის
ნაკვეთებზე გამოსაყენებელი მცირეგაზარიტიანი მანქანები.

სოფლის მეურნეობის მეურნეობის წინააღმდეგ საბრძოლო ხელ-
საწყობები და იარაღები. სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის შესასწავ-
ლი ფარები.

10. მანქანათმშენებლობის და რკინიგზის

საერთო საქმის ტექნიკის მოდელი. მეტალურგიული მრეწვე-
ლობის ტექნიკის მოდელი.

ლითონის დამუშავებისა და ჩარხმშენებლობის ტექნიკის მოდე-
ლები; საშენებლო ტექნიკის მოდელი.

11. ფოტოგრაფიის და რკინიგზის

ნორჩ ფოტომოყვარულთა მიერ დამზადებული ფოტოხელსაწყ-
ობები და ფოტოაპარატები; აპარატები ფოტოგადაღებისათვის. ხელ-
სელსაწყობები მკრო და მიკროგადაღებისათვის და ლაბორატორიუ-
ლი მოწყობილობა; ფირისა და ფოტოფიზიკების გამოსამყლანე ე-
ლი; კონტაქტური ბეჭდვის ხელსაწყობები, გამამდიდრებლები, ფარნე-
ნი, სარებროდუქციო და საბროექციო აპარატები.

12. თვალსაჩინო მასალა ხაზვაში, ნათემატიკისა და გეოგრაფიაში

თვალსაჩინო ხელსაწყობები და დადაქტიურები მასალა I—IV
კლასებისათვის (მათ შორის — საჩქარო პარველკლასებში).

პოინტორტლი ოთახის სამუშაო კუთხეები. ვასტორმე ელი
თვინანკეთობანი.

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიისა
და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს
ერთობლივი დადგენილება**

1976 წლის 29 აპრილი

**საქართველოს ნორჩ მოგზაურ-მხარეთმცოდნეთა IV შორეული
ექსკურსია-კონფერენციის შედეგებისა და V ექსკურსია-კონფერენციის
ჩატარების შესახებ**

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიურო აღნიშნავენ, რომ ტურისტული მატარებლით მოწყობილი IV შორეული კონფერენცია, რომელიც სკკ XXV ყრილობასა და დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 60 წლისთავს მიეძღვნა და რომლის მარშრუტი იყო თბილისი—კიევი—მინსკი—ვილნიუსი—რიგა—ტალინი—ფსკოვი—ლენინგრადი—მოსკოვი—თბილისი, ჩატარდა ორგანიზებულად. ექსკურსია-კონფერენციაში მონაწილეობა მიიღეს საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეო ითი ექსპედიციის „ჩემი სამშობლო—საბჭოთა კავშირია“ ახალ ეტაპზე საუკეთესოდ მომუშავე რაზმების წარმომადგენლებმა, ნორჩმა ფენოლოგებმა და საქართველოს პიონერ-მოსწავლეთა რესპუბლიკურ ტურისტულ შეჯიბრებაში გამარჯვებულმა გუნდებმა, სულ ექსკურსია-კონფერენციაში მონაწილეობა მიიღო 320 მოსწავლემ და მსწავლეებმა.

ექსკურსია-კონფერენციაზე მატარებლის რადიოკვანძით მოსმენილ იქნა 40-მდე მოხსენება, რომელთაგან თავისი შინაარსით გამოირჩეოდა: „ჩვენი წვლილი მე-9 სუთწლეულის მშენებლობაში (ა. ბეთანიშვილი, თბილისის 25-ე საშუალო სკოლა), „სინი ჩვენი ბედნიერებისათვის იბრძოდნენ“ (მ. ლოლაძე, ახმეტის № 2 საშუალო სკოლა), „დიადი მშენებლობის დღეები“ (გ. ბიბილაშვილი, ზესტაფონის № 4 საშუალო სკოლა), „ლენინის სახე ჩვენს დროშია“ (დ. თავაძე,

ზესტაფონის რაიონის სოფ. ზედა საქარის საშ. სკოლა), „ლოკალი-
ვაწყობთ ტურისტულ ლაშქრობებს“ (გ. ასანიძე, ქიათურის საშ. სკოლა),
საშუალო სკოლა), „კომუნიზმის დიად მშენებლობაზე“ (დ. გუგუშვილი, ქიათურის
შვილი, გორის რაიონის სოფ. ტირძისის საშუალო სკოლა), „თბილი-
სის ლენინის რაიონის მშრომელები მე-9 და მე-10 ხუთწლედებაში“
(მ. გელაშვილი, თბილისის 143-ე საშუალო სკოლა), „გაზაფხულის
ბუნიობის დღე“ (ვ. ჯანგულაშვილი, სიღნაღის რაიონის სოფ. ხუკ-
რიანის საშ. სკოლა), „ფიტო-ფენოლოგიური დაკვირვება ჩვენს სკო-
ლაში“ (ეთ. გაჩეჩილაძე, ახალციხის რაიონის სოფ. აწყურის საშ.
სკოლა), „პირველი თემურელები“ (მ. სანაკოევა, ცხინვალის მე-3 საშ.
სკოლა) და სხვ. მათ შორის საუკეთესო თემების ავტორები დაჯილდოვ-
დნენ ბავშვთა ტურისტული სადგურის პირველი, მეორე და მესამე
ბარისხის დიპლომებით, ხოლო დანარჩენებს სიგელები გადაეცათ.

მოეწყო საველე გაზეთებსა და სამკერდე ხიშნების კონკურსი.
ცხინვალელმა, დუშელმა, წყალტუბოელმა, ქოტლეთელმა, ლავრდე-
დებელმა და სხვა რაიონების ნორჩმა ტურისტ-მხარეთმცოდნეებმა
მოაწყვეს გამოფენები, რომლებიც ექსპედიციის ყველა მონაწილემ
დაათვალიერა.

კონფერენციის მონაწილეებმა საფუძვლიანად დაათვალიერეს
ქალაქები: კიევი, მინსკი, ვილნიუსი, რიგა, ტალინი, ფსკოვი და
ლენინგრადი, ხოლო მოსკოვში დამოუკიდებელი ექსკურსიეები ჰქონ-
დათ. მოსწავლეებმა მონაბუღეს ძმათა სასაფლაოები და დაფინს
გვირგვინებითა და ცოცხალი ყვავილებით შეამკეს ისინი.

IV ექსკურსია-კონფერენციამ მტკიცედ დაამკობრა საქართვე-
ლოს სხვადასხვა ქალაქებისა და რაიონების ნორჩი ტურისტ-მხარეთ-
მცოდნეები.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია და
საქართველოს ალკე ცენტრალური კომიტეტის ბიურო

ა დ გ ე ნ ე ნ:

I. IV ექსკურსია-კონფერენციის ორგანიზებულად ჩატარებისა-
თვის საქართველოს ალკე ცენტრალური კომიტეტის საპატიო სიგე-
ლებით დაჯილდოვდნენ ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტ-
ტული სადგურის თანამშრომლები და მოწვეული პედაგოგები:

1. მახათაძე დალი პროკოფის ასული—სტენოგრაფიის რესპუბ-
ლიკური სკოლის პედაგოგი;

2. მღლაკლიძე ბუღუ სევერიანის ძე — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
ლაბორატორიის გამგე;

3. კ. მ. ხიძე თემურ შოთას ძე — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
პედაგოგი;

4. დათუეშვილი თემურ სიმონის ძე — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
ექსკურსია მძღოლი;

5. სიმონიშვილი მაყალა ანდროს ასული — 29-ე საშ. სკოლის
პედაგოგი;

6. ფიჭვიშვილი თინა გაბრიელის ასული — ალბერტი კლუბის
სიღლითების გამგე;

7. გუგუშვილი ნანა გიორგის ასული — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
პედაგოგი;

8. ქიქოძე ელენე ნიკოლოზის ასული — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
მეოდიტი;

9. პაპაშვილი მარიამ ზურაბის ასული — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
ლაბორანტი;

10. აქიაძე ნინო ალექსანდრის ასული — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
საქმისმწარმოებელი;

11. ს. მხარაძე ვედიკი ივანეს ძე — ბ. ც. ს. ტ. ს. ფოტო-
დირექტორი.

II საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციის —
„საქართველო“ კავშირის რეკონსტრუქციის ადგილებზე უნარიანი ხელ-
მძღვანელობისათვის, მასწავლებელთა შორის ტურიზმის ფართო პროპა-
განდა და ისი მასობრივი განვითარებისათვის საქართველოს სსრ
სახალხო განათლების წარმომადგენლის სამკერდე ნიშნით დაჯილდოვ-
დნენ IV ექსკურსია-კონფერენციის მონაწილე პედაგოგები:

1. კინწურაშვილი ოთარ ელადიმერის ძე — წყალტუბოს რაიონის
რუსული საშ. სკოლის გეოგრაფიის მასწავლებელი;

2. მისწრაფიშვილი კლარა სარდიონის ასული — ლანჩხუთის
რაიონის სოფ. ნიკეზიანის საშ. სკოლის ბიოლოგიის მასწავლებელი;

3. კიკვილაშვილი ოთარ იოსების ძე — გორის რაიონის ტირმინის
საშ. სკოლის გეოგრაფიის მასწავლებელი;

4. ედიგარაშვილი ნანი ვახტანგის ასული — დუშეთის რაიონის
პიონერთა და მასწავლებელთა სახლის მხარეთმცოდნეობითი წრის
ხელმძღვანელი;

5. შაიშვილაშვილი გულიჯან სოლომონის ასული — სიღნაღის
რაიონის სოფ. ნუკრიანის საშ. სკოლის ბიოლოგიის მასწავლებელი
(რესპუბლიკის დამსახურებული მასწავლებელი);

6. კობტაშვილი ფატი ალექსანდრეს ასული—ლევიძის რაიონის და მოსწავლეთა სახლის მასობრივი მუშაობის ორგანიზატორი;

7. გახვლამე რობერტ ლევანის ძე—საქართველოს სსრ-ის საშუალო სკოლების სამინისტროს № 2 ექსპერიმენტული სკოლის დირექტორი;

III. IV ექსპურსია-კონფერენციაში აქტიური მონაწილეობისათვის დაჯილდოვდნენ საქართველოს სსრ-ის განათლების სამინისტროს საგვლეძეთა შემდეგი პედაგოგები:

1. აზიკური ეთერ შიონის ასული—ახმეტის რაიონის ქვ. ალვანის საშ. სკოლის ბიოლოგიის მასწავლებელი;

2. ცქვიტინიძე ლევან ალექსანდრეს ძე—მხარაძის რაიონის ასკანის საშ. სკოლის ფიზიკურის მასწავლებელი;

3. ხიდუშელი გიორგი ვარლამის ძე თბილისის 143-ე საშ. სკოლის ფიზიკურის მასწავლებელი;

4. დავილოვა ეთერ სიმონის ასული—ახმეტის № 2 საშუალო სკოლის უფროსი პიონერსელმძღვანელი;

5. საბეაძე ნინო შალვას ასული—ორჯონიძის რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის დირექტორი;

6. ანთიძე კუკური ვალიკა ძე—თბილისის მე-17 საშ. სკოლის ორგანიზატორი;

7. ქვლივიძე ჯემალ ლექსანდრეს ძე—26 კომისიის სახლ-რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლის ტურიზმის წრის ხელმძღვანელი;

8. ხარეზაძე კლავდია ნიკოლოზის ასული—ცხინვალის მე-3 საშ. სკოლის პედაგოგი;

9. გოგიბერიძე დიანა ვიქტორის ასული—რუსთავეის პიონერთა სასახლის დირექტორის მზადკაცი;

10. ბაქიძე ეთერ ვასილის ასული—ს. მწვანის სახ. პიონერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკური სასახლის პედაგოგი;

11. სამხარაძე გოდერძი იასონის ძე—ქ. ქიათურის მე-3 საშ. სკოლის პედაგოგი;

12. ურიდია ნორა ივლიანის ასული—გუგუშვილის რაიონის სოფ. ბანძის საშ. სკოლის პედაგოგი.

IV. IV ექსპურსია-კონფერენციაზე შინაარსიანი მოხსენების წარმოდგენისათვის საქართველოს ალკე ცენტრალური კომიტეტის სიგელ-ბილა დაჯილდოვდნენ შემდეგი მოსწავლეები:

1. ლოლაძე მანანა თეოდოსის ასული—ახმეტის მე-2 საშ. სკოლის IX კლასის მოსწავლე;

2. ბეთანიშვილი ალექსანდრე ნოდარის ძე—თბილისის საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
3. გაჩეჩილაძე ეთერ გიორგის ასული—ახალციხის საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
- სოფ. აწყურის VII კლასის მოსწავლე;
4. დოლიძე ლალი ჯემალის ასული—ნიგვზიანის საშ. სკოლის VII კლასის მოსწავლე;
5. ჯანგულაშვილი ელიზა გიორგის ასული—სიღნაღის რაიონის სოფ. ნუკრიანის საშ. სკოლის VI კლასის მოსწავლე;
6. გეგეშიძე დალი ვალერიანის ასული—ამბროლაურის რაიონის სოფ. ნიკორწმინდის საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
7. ალავეძე მარინე ხოდარის ასული—ორჯონიკიძის 1-ლი საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
8. სეზისკვერაძე დალი ელგუჯას ასული—ორჯონიკიძის მე-2 საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
9. ჩახუნაშვილი ნატო თეიმურაზის ასული—ვანის რაიონის კიროვის სახ. საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
10. ასანიძე გიორგი გივის ძე—ჭიათურის მე-3 საშ. სკოლის IX კლ. მოსწავლე;
11. თავაძე დარეჯან ვეტიხის ასული—ზესტაფონის რაიონის სოფ. ზედა საქარის საშ. სკოლის IX კლასის მოსწავლე;
12. ფაჩულიძე ქეთევან იოსების ასული—თერჯოლის რაიონის სოფ. ჩხარის საშ. სკოლის IX კლასის მოსწავლე;
13. ყუაშვილი ჯია გელას ძე—ქუთაისის მე-6 საშ. სკოლის VI.I კლასის მოსწავლე;
14. ბაიაძე ვია ბაგრატის ძე—გორის რაიონის საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
15. ვაგოძე გიორგი რაფინის ძე—ახმეტის რაიონის სოფ. ქვემო ალვანის საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
16. სამხარაძე ალექსანდრე ანზორის ძე—ბოლნისის 1-ლი საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე;
17. ნიყარაძე რაფიელ ვლადიმერის ძე—ქობულეთის რაიონის ჩაქვის საშ. სკოლის IX კლასის მოსწავლე;
18. სანაკოვეა ლარისა შალვას ასული—ცხინვალის მე-3 საშ. სკოლის VII კლასის მოსწავლე;
19. ჯინჭელაშვილი ეთერ აკაკის ასული—ლაგოდეხის 1-ლი საშ. სკოლის IX კლასის მოსწავლე;
20. ბიბილაშვილი გიორგი რევაზის ძე—ზესტაფონის მე-4 საშ. სკოლის VIII კლასის მოსწავლე.

V. 1977 წლის მარტის არდადეგებაზე მოეწყო V შორეული ექსკურსია-კონფერენცია ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციის დასკვნით ეტ.პში გამარჯვებული საუკეთესო რაზმების წარმომადგენელთათვის.

საქართველოს
ზღაპარი

VI. ბავშვთა ცენტრალურმა საექსკურსიო-ტურისტულმა სადგურმა (ამხ. ჯ. ს. მხარაძე) შეარჩიოს V ექსკურსია-კონფერენციის მარშრუტი და უზუნველყოს მისი მაღალ დონეზე ჩატარება.

VII. ს.ს. ვლო-საღმზრდელი მუშაობის სამმართველომ და საქარველ ს. ალკ ცენტრალური კომიტეტის მოსწავლე-ახალგაზრდობის განყოფილებამ (ამხ. ამხ. თ. ელენტი, რ. ლაიბაშვილი) კონტროლი დააწესონ ამ დადგენილების შესრულებაზე.

საქართველოს სსრ განათლების
მ ი ნ ი ს ტ რ ი

თ. ვ. ლაშვარაშვილი

საქართველოს ალკ ცენტრალური
კომიტეტის მდივანი

შ. კ. შარტავა

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეჯიისა
და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს
და დ გ ე ნ ე ზ ა

1976 წლის 29 აპრილი

საქართველოს ნორჩ ტურისტ-მზარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური
შეკრების ჩატარების შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეჯია და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის ბიურო

ა დ გ ე ნ ე ნ:

1. 1976 წლის ივლის-აგვისტოში ბორჯომის რაიონის სოფელ გვერდისუბანში ჩატარდეს საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დაწყარების 55 წლისთავისადმი მიძღვნილი საქართველოს სსრ ნორჩ ტურისტ-მზარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური შეკრება.

2. დამტკიცდეს საქართველოს ნორჩ ტურისტ-მზარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური შეკრების ჩატარების დებულება (დანართი № 1).

3. დამტკიცდეს ნორჩ ტურისტ-მზარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური შეკრების საორგანიზაციო კომიტეტის შემადგენლობა (დანართი № 2).

4. დაევალოს ბავშვთა ცენტრალურ საექსკურსიო-ტურისტულ სადგურს (ჯ. სამხარაძე) სასწრაფოდ დაგზავნოს რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში შეკრებაში მონაწილეობის პირობები და დებულება.

5. რესპუბლიკურ შეკრებაზე მოწვეულ იქნან საკავშირო ტურისტულ-მზარეთმცოდნეობით ექსპედიციაში—„ჩემი სამშობლო საბჭოთა კავშირია“ მონაწილე რაზმების საუკეთესო პიონერ-მოსწავლეები, ნორჩი ფენოლოგ-დამკვირვებლები და ტურიზმში საკავშირო შეჯიბრებაში მონაწილე გუნდები.

6. ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებმა და კომკავშირის საქალაქო, რაიონულმა კომიტეტებმა უზრუნველყონ შეკრებაში მ ნაწილე პიონერ-მოსწავლეებისა და მათი ხელმძღვანელების შერჩევა და შეკრების ადგილზე (ბორჯომის რაიონში, სოფ. გვერდისუხანი) ორგანიზებულად გამოცხადება.

7. ავშეთა ცენტრალურმა საექსკურსიო-ტურისტულმა სადგურმა XIX რესპუბლიკური შეკრების შედეგების შესახებ ინფორმაცია წარუდგინოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და საქართველოს ალკც ცენტრალური კომიტეტს ა/წლის 20 სექტემბრამდე.

8. კონტროლი ამ დადგენილების შესრულებაზე დაევალოს განათლების სამინისტროს სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველოსა (ამხ. თ. ქლენტი) და საქართველოს ალკც ცენტრალური კომიტეტის მოსწავლე ახალგაზრდობის განყოფილებას (ამხ. რ. ლარიბაშვილი).

საქართველოს სსრ განათლების
მ ი ნ ი ს ტ რ ი
თ. ვ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს ალკც ცენტრალური
კომიტეტის მდივანი
შ. კ. შარტავა

**ნორჩ ტურისტ—მხარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური შეკრების
საორგანიზაციო კომიტეტის შექადგენლობა**

1. თ. ულენტი—საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სასწავლო-სააღმზრდელო მუშაობის სამმართველოს უფროსი (თავმჯდომარე);
2. რ. ღარიბაშვილი—საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის მოსწავლე-ახალგაზრდობის განყოფილების გამგე (თავმჯდომარის მოადგილე);
3. მ. ოჩიგავა —საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველოს უფროსის მოადგილე;
4. ა. ტაბიძე—საქართველოს პროფსაბჭოს კულტმასობრივი განყოფილების გამგის მოადგილე;
5. ვ. ხეთაკიშვილი—ტურიზმისა და ექსკურსიების რესპუბლიკური საბჭოს მეთოდისტი;
6. რ. ჩეკურიშვილი
7. მ. ერისთავი—სპორტის დამსახურებული მოღვაწე, პერსონალური პენსიონერი;
8. ნ. გუგუნავა—საქართველოს გეოგრაფიული საზოგადოების სწავლული მდივანი;
9. ვ. ცერცვაძე—გაზეთ „ნორჩი ლენინელის“ რედაქტორი;
10. რ. გამსახურდია—ტელევიზიის საბავშვო გადაცემის რედაქტორი;
11. ბ. მაღლაკელიძე—ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის ფოტო-ლაბორატორიის გამგე;
12. ც. თარგამაძე—ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის დირექტორის მოადგილე;

13. ჯ. ჩხიკვაძე—საქართველოს ალკ ბორჯომის რაიონის I მდივანი;

14. ბ. მინჯია—ბორჯომის რაიონის განათლების განყოფილების გამგე;
 საქართველოს
ენციკლოპედია

15. ჯ. სამხარაძე—პავლე მცხეთა ცენტრალური საექსპურსიო-ტურისტული სადგურის დირექტორი.

დანართი № 1

„ვ ა მ ტ კ ი ც ე ბ“
საქართველოს სსრ განათლების
მინისტრის მოადგილე
ნ. ა. ფოფაძე

„ვ ა მ ტ კ ი ც ე ბ“
საქართველოს აღკვეთის
კომიტეტის მდივანი
მ. ნ. ფაჩუაშვილი

1976 წლის 29 აპრილი

საქართველოს სსრ ნორჩ მოგზაურ-მხარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური შეკრების დებულება

I. ჩატარების დრო და ადგილი

1976 წლის 12 ივლისიდან 7 აგვისტომდე ბორჯომის რაიონის სოფელ გვერდისუბანში (ორ ნაკადად) ეწყობა საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების 55-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საქართველოს ნორჩ ტურისტ-მხარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური შეკრება.

II. შეკრების მიზნები და ამოცანები

საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობით ექსპედიციაში „ჩემი სამშობლო საბჭოთა კავშირია“ მიწაწილე რაზმების საუკეთესო პიონერ-მოსწავლეთა, ნორჩ ფენოლოგთა და ტურიზმში საკავშირო პირველობის მიწაწილე გუნდების თავმოყრა და მათი მუშაობის გამოცდილების ურთიერთგაზიარება.

შეკრების მიწაწილეებში განამტკიცოს საველე პრობებში ცხოვრების ჩვევები, თვითმომსახურება, ბუნებრივ დაბრკოლებათა გადალახვა და სხვ.

ნორჩა ტურისტი მხარეთმცოდნეები ერთმანეთს აცნობენ თავიანთი კეთხის, მხარის ისტორიულ ძეგლებს, ისტორიულ-რეკონსტრუქციურ წარსულს, აწმყოსა და მომავალს, ხუთწლედის მშენებლობებს, ნორჩ კვლამაძიებელთა მუშაობის შედეგებს, საკავშირო ტურისტულ-

მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციის რესპუბლიკური შტაბის დავალებათა შესრულების მიმდინარეობას, როგორ სრულდება ახალი ფოტოკულტურული კომპლექსის „მშო“ ნორმებისა და მოთხოვნების დარება, რა სახის ახალი სასკოლო მუზეუმები ჩამოყალიბდა, როგორი ხასიათის გამოფენები მოეწყო და როგორი ალბომები იქნა შედგენილი, რა წვლილი შეიტანეს ისტორიული და ბუნების ძეგლების დაცვაში, სკოლის ეზოებისა და თავიანთი სოფლის, დაბის, ქალაქის გამწვანებაში;

როგორ აწარმოებენ სკოლებში ფენოლოგიურ დაკვირვებებს; შეკრება მიზნად ისახავს აგრეთვე საქართველოს სხვადასხვა კუთხის მასწავლებელთა დამეგობრებას, მათ ჩაბმას მხარეთმცოდნეობით მუშაობასა და საზოგადოებრივ-სასარგებლო საქმიანობაში; შეკრების ყველა მონაწილე მონაწილეს „ნორჩი ტურისტის“ და „სსრკ ტურისტის“ ნიშნის მიაღებად, შეასწავლოს მათ სამუზეუმო საკითხები, რათა სასწავლო წლის დასაწყისიდანვე სკოლებში ფართოდ გაშალონ მუშაობა ამ მიმართებით, შეძლონ ლაშქრობებსა და ექსკურსიების დროს შეგროვილი მასალების დამუშავება და სათანადოდ გაფორმება.

III. შეკრების შინაარსი და პირობები

ნორჩ ტურისტ-მხარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკურ შეკრებაში მონაწილე ბენ საკავშირო ტურისტულ-მხარეთმცოდნეობითი ექსპედიციაში მონაწილე საუკეთესო ფენოლოგები, საკავშირო მუზეუმებში მონაწილე გუნდები.

ექსპედიციაში მონაწილენი წარმოადგენენ საექსპედიციო რაზმის მუშაობის ანგარიშს და გააცნობენ მათ შეკრების მონაწილეებს;

კითხულობენ სხვადასხვა მოხსენებას, როგორიცაა: „საბჭოთა საქართველოს 55-ე წლისთავი“, „ჩემი მხარე“, „ჩემი მხარის ისტორიული ადგილები“, „ჩემი ქალაქი დღეს და ხვალ“, „ძველი ბოლშევიკები“, „ვეტერანი კომკავშირლები“, „კომუნისტებისაგან ვიღვთ მაგალითს“, „ხუთწლედის დიად მშენებლობებზე“, „ჩემი რაიონის (ქალაქის, სოფლის) მშრომელები ახალ ხუთწლედში“ და სხვა მხარეთმცოდნეობითი ხასიათის თემებს.

ნორჩი ფენოლოგები კი განაგრძობენ დაკვირვებებს ბანაკში და ისაუბრებენ თავიანთი მუშაობის თავისებურებებზე.

შეკრების მონაწილე ყველა ჯგუფი ჩაებმება სხვადასხვა კონკურსებსა და სექციების მუშაობაში, გააფორმებს კარგის უბანს ის-

ტორიული ძეგლების მკვლევართა და მოაწყობის გამოფენას; აქტიური მონაწილეობას მიიღებს მხატვრულ თვითშემოქმედებაში, სპორტულ შეჯიბრებებში, ტურიზმის ტექნიკასა და ორიენტირებაში. მონაწილეობს სხვადასხვა სახელის გაზეფებაში.

შეკრებაში მონაწილე მოსწავლეები იცხოვრებენ კარგეში, მათ თან უნდა ჰქონდეთ ორი წყვილი ყოველგვარი ამინდის შესაფერისი ტანსაცმელი, პირადი ჰიგიენის საგნები და ჭურჭელი (ემალის ან ალუმინის ფინჯანი, ჯამი, კოვზი, ჩანგალი), რომლებიც მოთავსებული იქნება ზურგჩანთაში. სხვა ნივთებით მოსული ტურისტი ბანაკში არ დაიშვება.

შეკრებაზე მოსულ ჯგუფს უნდა ჰქონდეს კარავი და საძილე ტომრები.

შეკრების მონაწილე ჯგუფის ხელმძღვანელი ვალდებულია:

ა) თან იქონიოს განათლების განყოფილების გამგის მიერ ბეჭდით დამოწმებული საგზური და ბრძანების ამონაწერი მისი ჯგუფის ხელმძღვანელად დანიშნვის შესახებ;

ბ) უზრუნველყოს ჯგუფი სალაშქრო აფრთხილებით;

გ) შეამოწმოს ჯგუფის მზადყოფნა.

შეკრების მონაწილენი ბანაკში მოდიან ქვეითად, სხვადასხვა მარშრუტებით:

1. წაღვერის რკინიგზის სადგურამდე მატარებლით ან ავტობუსით, წაღვერი—გვერდისუბანი—ქვეითად;

2. ბაკურიანის რკინიგზის სადგურამდე მატარებლით ან ავტობუსით, ბაკურიანი—გვერდისუბანი—ქვეითად;

3. გორის რაიონის სოფელ ატენამდე ავტობუსით, ატენი—გუჯარეთი—გვერდისუბანი—ქვეითად;

თვითნებური მარშრუტის ხელმძღვანელად გამოყოფილი იქნება ბავშვთა ტურისტული სადგურის წარმომადგენელი, რომელსაც შესწავლილი და გავლილი აქვს ეს მარშრუტი.

მარშრუტზე ნორჩი მოგზაურები აფორმებენ დღიურებს, აღწერენ მარშრუტსა და საექსკურსიო ობიექტებს, შეაგროვებენ სხვადასხვა კოლექციებს.

IV. შეკრების ხელმძღვანელობა

შეკრებას ხელმძღვანელობს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროსა და საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის

მიერ დამტკიცებული საორგანიზაციო კომიტეტი. საორგანიზაციო
კომიტეტის მიერ დამტკიცებული შტაბი.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

V. შეკრების ღუშაობის შეჯამება და დაჯილდოება

შეკრებაზე შეჯამდება და შეფასდება ნორჩ ტურისტ-მხარეთ-
მცოდნეთა მუშაობა:

- ა) ჯგუფის მუშაობა ბანაკში მისვლამდე;
- ბ) სექციებში მუშაობა;
- გ) წარმოდგენილი მოხსენებების შეფასება;
- დ) კარვის უბნის გაფორმება;
- ე) ფენოლოგიური მუშაობა;
- ვ) პირველი სამედიცინო დახმარების გაწევა;
- ზ) ტურისტული ესტაფეტა, სპორტული ორიენტირება;

ბუნებრივ დაბრკოლებათა გადალახვა, კარვის გაშლა, ცეცხლის
დანთება;

I—II ადგილებზე გამოსული ჯგუფები დაჯილდოვდებიან გარ-
დამავალი თასებით, საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს
ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტურისტული სადგურის სიგელე-
ბითა და ფასიანი საჩუქრებით.

VI. შეკრების დაფინანსება

ნორჩ ტურისტ-მხარეთმცოდნეთა შეკრებას აფინანსებს საქარ-
თველოს პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭო და საქართველოს სსრ
განათლების სამინისტროს ბავშვთა ცენტრალური საექსკურსიო-ტუ-
რისტული სადგური ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებებიდან.

სამმართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1976 წლის
18 მაისის ბრძანება № 503

ყვარლის რაიონის ენისელისა და ქუთაისის № 3 სალამოს სკოლების
მოსწავლეთა მოწოდების საბასუხოდ ცხეთის რაიონის სალამოს
სკოლებში ჩატარებული მუშაობის შესახებ

როგორც სალამოსა და დაუსწრებელი სკოლების სამმართველოს მიერ წარმოდგენილი მოხსენებითი ბარათიდან ირკვევა, ცხეთის რაიონის განათლების განყოფილებას და სალამოს სკოლებს გარკვეული მუშაობა აქვთ ჩატარებული მომუშავე ახალგაზრდობის სწავლების გასაუმჯობესებლად. რაიონში ამჟამად მუშაობს ოთხი სალამოს სკოლა, ოთხ დღის სკოლასთან შექმნილია სალამოს კლასები, გარდა ამისა, გახსნილია რესპუბლიკური დაუსწრებელი სკოლის სამი საკონსულტაციო პუნქტი. სულ სწავლებაში ჩაბმულია 520 მომუშავე ახალგაზრდა.

განათლების განყოფილებასა და სალამოს სკოლებში დროულად იქნა განხილული ყვარლის რაიონის სოფელ ენისელისა და ქუთაისის № 3 სალამოს სკოლების მოსწავლეთა მოწოდება — „სალამოსა და დაუსწრებელი სკოლების ყველა მოსწავლე — სწავლისა და წარმოების მოწინავე“, აგრეთვე ამ საკითხებზე საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1975 წლის 16 ოქტომბრის დადგენილება და დაისახა სათანადო ღონისძიებები.

ინიციატივამ ფართო გამოხმაურება კპოვა რაიონის სალამოს სკოლებში. თავიანთ კრებებზე მოსწავლეებმა აიღეს ვალდებულებები, რათა შრომასა და სწავლაში ღირსეული წარმატებებით შეხვედროდნენ სკკპ XXV ყრილობას. დაწესდა კონტროლი ვალდებულებათა შესრულებაზე. ამ საქმეში ჩაებნენ საწარმოები, მეურნეობები. დასახელებული თაონობის მხარდასაჭერად გატარებულმა ღონისძიებებმა დადებითი შედეგი გამოიღო; ამალდა მოსწავლეთა აკადემიური მოსწა

რება, შემცირდა არასაბატიო მიზნით გაკვეთილების გაცდენების, სალამოს სკოლების მოსწავლეები უკეთეს წარმატებებს აღწევენ შრომაში, ზოგან განმტკიცდა სკოლების სასწავლო-მატერიალური უზრუნველყოფა გაუმჯობესდა ცალკეული საგნების სწავლება. მაგალითად, სოფელ დიღმის სალამოს სკოლაში გაკვეთილებს მოთხოვნათა დონეზე, თვალსაჩინოებისა და ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით ატარებენ ქიმიის მასწავლებელი ე. აროლაძე, ისტორიისა და საზოგადოებათმცოდნეობის მასწავლებელი ვ. ნასარიძე, რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ა. აჩუაძე და სხვები.

სალამოს სკოლების ბევრი მოსწავლე უფრო აქტიურად მუშაობს საწარმოებში, მეურნეობებში და საუკეთესო შედეგებს აღწევს. ასეთებია გ. გრიგოლია, ც. გიგაური, ვ. ხაბელაშვილი, თ. მეგასაძე (მცხეთის სკოლა), შ. დედუშაური, ნ. ხოსიტაშვილი, ნ. ქაბულაშვილი, ტ. თამარაშვილი (დიღმის სკოლა) და ბევრი სხვ.

მაგრამ, მიუხედავად აღნიშნულისა, მცხეთის რაიონის სალამოს სკოლებისა და კლასკის საქმიანობაში მთელი რიგი ნაკლოვანებებია. დიღმის საცდელი მეურნეობის სალამოს საშუალო სკოლაში (დირექტორი ა. ლომაძე) ათაფერი არ გაუყვებიან ენისელისა და ქუთაისის № 3 სკოლის მოწოდების საპასუხოდ. ეს საკითხი მასწავლეთა კრებებზეც კი არ განიხილავთ. ამ სკოლაში ჩაშლამდეა მისული სასწავლო-აღმზრდევლობითი მუშაობა. სუსტადაა დაყენებული შიგნით-სასკოლო კონტრაქტი. მოსწავლეთა უმრავლესობა სისტემატურად აცდენს გაკვეთილებს, არადამაკმაყოფილებლად ისწავლება მთელი რიგი საგნები, ძალზე დაბალია მოსწავლეთა ცოდნის დონე, ადგილი აქვს ლიბერალიზმს მათ შეფასებაში.

არსებითი ხასიათის ნაკლოვანებებია რაიონის სხვა სალამოს სკოლებისა და კლასების მუშაობაშიც. მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრება მიმდინარე სასწავლო წლის პირველ სემესტრში 86%-ს არ აღემატება. მცხეთისა და ძალისის სკოლაში იგი 80%-ს უდრის. ხაზი უნდა გაესვას, სერთოდ, მოსწავლეთა ცოდნის არადამაკმაყოფილებელ დონეს. სკოლებში სუსტია სასწავლო-მატერიალური ბაზა. ხშირად, სწავლების პროცესში არ იყენებენ თვალსაჩინო მასალებს. ტექნიკურ საშუალებებს, ზოგიერთი მასწავლებელი დაბალ მეცნიერულ და პედაგოგიურ დონეზე ატარებს გაკვეთილებს. სალამოს სკოლების მოსწავლეთა ერთი ნაწილი არ გამოირჩევა კარგი საწარმოო მიჩვენებლებით, ჩამორჩება გეგმების შესრულებაში, ზოგი მათგანი არაა

ჩაბმული საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომაში. დიღმის საცდელ მეურნეობის სკოლაში ასეთები 15-ზე მეტია.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ე:

1. საღამოსა და დაუსწრებელი სკოლების სამმართველოს მოხსენებითი ბარათი გადაეგზავნოს მცხეთის რაიონის განათლების განყოფილებას და საღამოს სკოლებს განსახილველად და საჭირო ზომების მისაღებად.

2. მცხეთის რაიონის განათლების განყოფილებამ და საღამოს სკოლებმა:

—გარდაქმნან მეშაობა მომუშავე ახალგაზრდების სწავლების საქმეში, გამომდინარე საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ა/წლის 29 აპრილის № 467 ბრძანებიდან;

—ამთავითვე იზრუნონ და ახალი სასწავლო წლისათვის უზრუნველყონ საღამოს სკოლებისა და კლასების ქსელის გაფართოება, რვაწლიანი და საშუალო განათლების არმქონე მომუშავე ახალგაზრდების მთლიანად ჩაბმა სწავლებაში;

—სრულყოფილი სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესი თითოეულ სკოლაში, ქმედითი ღონისძიებები გაატარონ მოსწავლეთა მიერ გაკვეთილების გაცდენის სალიკვიდაციოდ, მიაღწიონ საგნების სწავლების შვეთორ გაუმჯობესებას მოსწავლეთა ცოდნის დონის ამაღლებას და მათ მიერ პროგრამული მასალების საფუძვლიანად ათვისებას. გააძლიერონ დახმარება და მომთხოვნელობა მასწავლებლებისადმი;

—განამტკიცონ სკოლების სასწავლო-მატერიალური ბაზა, სწავლების პროცესში ფართოდ გამოიყენონ თვალსაჩინოება და ტექნიკური საშუალებები, წესრიგში მოიყვანონ სასკოლო დოკუმენტაცია, მოაგვარონ აღრიცხვიანობა, უზრუნველყონ მოსწავლეთა სახელმძღვანელოებითა და სხვა სასწავლო ნივთებით მომარაგება;

—ყოველდღიური ურთიერთობა იქონიონ წარმოება-დაწესებულებებთან, მეურნეობებთან, უფრო მეტად დაინტერესდნენ მოსწავლეთა შრომითი საქმიანობით, საწარმოებთან ერთად შეუქმნან მათ სწავლისა და შრომის ურთიერთშეხამების პირობები, მიაღწიონ იმას, რომ თითოეული მოსწავლე წარმატებით სწავლობდეს და მოწინავე იყოს შრომაში.

3. სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დაყენების, შიგნითი კონტროლის ჩაშლისათვის დასწავლო-საცდელ მეურნეობასთან არსებული სალამოს დირექტორი ალექსანდრე თეოფილეს ძე ლომიძე განთავისუფლებული თანამდებობიდან.

4. წინადადება მიეცეთ მცხეთის სალამოს სკოლის დირექტორს ვ. მეტრეველს და ძალისხმევის სკოლის დირექტორს ვ. გიორგანაშვილს უზრუნველყონ მოხსენებით ბარათში აღნიშნული ნაკლოვანებების უმოკლეს დროში გამოსწორება.

5. მცხეთის რაიონის განათლების განყოფილების გამგემ ა.ბ. თ. აბესაძემ:

მიმდინარე სასწავლო წლის ბოლოს გადაწყვიტოს დიღმის საცდელ მეურნეობასთან არსებული სალამოს სკოლის არსებობის მიზანშეწონილობა და თავისი წინადადებები წარმოადგინოს განათლების სამინისტროში;

— მიიღოს ზომები სალამოს სკოლების იმ მასწავლებლების მიმართ, რომელთა არაადამაკმაყოფილებელი მუშაობა მოხსენებით ბარათშია აღნიშნული;

— 1976 წლის 30 დეკემბრისათვის წარმოადგინოს განათლების სამინისტროში ანგარიში ამ ბრძანების შესრულების მდგომარეობის შესახებ.

6. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებებმა პერიოდულად შეამოწმონ ენისელისა და ქუთაისის № 3 სალამოს სკოლების მოსწავლეთა მოწოდების შესრულების მდგომარეობა სალამოსა და დაუსწრებელ სკოლებში, გაატარონ ქმედითი ღონისძიებანი სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის გასაუმჯობესებლად, მოსწავლეთა შრომითი აქტივობის ასამაღლებლად.

7. ამ ბრძანების შინაარსი გამოქვეყნდეს გაზეთ „სახალხო განათლებაში“.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1976 წლის 13 მაისის დადგენილება.

მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1976 წლის
18 მაისის ბრძანება № 504**

**ქ. წყალტუბოს მე-2 საშუალო სკოლაში შექმნილი მდგომარეობის
შემოწმების შედეგების შესახებ**

ქ. წყალტუბოს მე-2 საშუალო სკოლის შესახებ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში მიღებული მამხილებელი წერილის შესწავლით გამოირკვა, რომ სკოლის დირექტორის მოადგილე სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში მ. კვიციანი და კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ორგანიზატორი დ. ქორჭაშვილი 5 წელია არ ელაპარაკებიან ერთმანეთს, თუმცა ერთიცა და მეორეც მათზე დაკისრებულ მოვალეობას დამაკმაყოფილებლად ასრულებს. მიუხედავად ამისა, თავიანთი არაკოლექციალური დამოკიდებულებით ისინი დიდ ზიანს აყენებენ სკოლაში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის სწორად წარმართვის საქმეს; მათ შორის ამგვარი ურთიერთობის ამბავი უკვე გაცდა სკოლის ფარგლებს, თუმცა დღემდე არც სკოლის დირექტორს ამხ. კინწურაშვილსა და არც რაიონის განათლების განყოფილების გამგეს ამხ. ივ. მელაძეს არ გაუტარებიათ საჭირო ღონისძიებანი სკოლაში შექმნილი ამ არანორმალური მდგომარეობის სალიკვიდაციოდ.

დადასტურდა აგრეთვე წერილში აღნიშნული ნაკლოვანებანი სკოლასთან არსებული მუსიკალური სტუდიის მუშაობაშიც. სკოლის დირექტორის ყოფილი მოადგილე მუსიკალური აღზრდის დარგში ლ. კობერიძე მუშაობაში დაშვებული დარღვევების გამო, განათლების განყოფილე ის მიერ, განთავისუფლებულია დაკავებული თანაზღებობიდან და დატოვებულია მუსიკის მასწავლებლად. იგი 5 თვის განმავლობაში სკოლაში არ გამოცხადებულა, მასწავლებელს თავი ბინაზე ამკადინებდა და არავითარ მონაწილეობას არ ღებულობდა მუსიკალური სტუდიის მუშაობაში.

ქ. წყალტუბოს მე-2 სკოლაში შექმნილი არანორმალური მდგომარეობის აღმოსაფხვრელად,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ე:

1. პედაგოგებისა და სკოლის ადმინისტრაციისათვის შეუფერებელი საქციელისათვის ქ. წყალტუბოს მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორის მოადგილეს სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში მ. კვიციანი და კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ორგანიზატორს დ. ქორჭაშვილს გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

2. აღინიშნოს, რომ მე-2 საშუალო სკოლის დირექტორი მ. კინჭერაშვილი ვერ იჩენს სკოლის ხელმძღვანელისათვის საჭირო პრინციპულობასა და მომთხოვნელობას, რაც უეჭველად უნდა გაითავისწინოს თავის შემდგომ მუშაობაში.

3. ქ. წყალტუბოს მე-2 საშუალო სკოლაში შექმნილი არაჯანსაღი მდგომარეობის აღსაკვეთად ზომების მიუღებლობისთვის წყალტუბოს რაიონის განათლების განყოფილების გამგეს ამხ. ივ. მელაძეს გამოეცხადოს საყვედური.

4. წყალტუბოს რაიონის განათლების განყოფილება (ამხ. ივ. მელაძე):

ა) მომავალი, 1976—1977 სასწავლო წლიდან მ. კვიციანი და დ. ქორჭაშვილი სამუშაოდ გადაიყვანოს სხვადასხვა სკოლაში;

ბ) შეისწავლოს რაიონის სკოლებთან არსებული მუსიკალური ჯგუფებისა და სტუდიების მატერიალური ბაზისა და მოსწავლეთა საჭირო კონტინენტის მდგომარეობა და სკოლებში, სადაც სათანადო პირობები არ არსებობს, გააუქმოს ისინი;

გ) სისტემატური კონტროლი დააწესოს მუსიკალური სკოლებისა და სტუდიების მუშაობაზე, არ დაუშვას ამ დაწესებულებებში შრომითი დისციპლინის დარღვევა;

დ) ეს ბრძანება განიხილოს რაიონის სკოლების პედაგოგიური საბჭოს სხდომებზე;

ე) ა/წ 20 ივნისამდე განათლების სამინისტროს წარმოუდგინოს მოხსენებითი ბარათი მის მიერ გატარებულ ღონისძიებათა შესახებ.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1976 წლის 13 მაისის დადგენილება.

მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

საპარტვილოს სსრ განათლების სამინისტროს 1976 წლის
18 მაისის ბრძანება № 505

კოჯრის № 2 და ვაშლოვანის საბავშვო სახლებში სასწავლო-აღმზრ-
დელობითი და სამეურნეო საქმიანობის შემოწმების შედეგების
შ ე ს ა ხ ე ბ

კოჯრის № 2 და ვაშლოვანის საბავშვო სახლების (დირექტო-
რები ამხ. ამხ. ზ. დ. ვაწაძე, ს. დ. მანაშვილი) მუშაობის შემოწმებამ
ცხადყო, რომ საბავშვო სახლებს გარკვეული მუშაობა აქვთ ჩატარე-
ბული აღსაზრდელთა საყოფაცხოვრებო პირობებისა და სასწავლო-
აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესების საქმეში.

შესწავლილი საბავშვო სახლები შეგუებულ შენობებშია მოთავ-
სებული. მიუხედავად ამისა, შენობა-ნაგებობები და ეზო-კარმიდამო
დამაკმაყოფილებლადაა მოვლილი. ყველა სათავსოში სისუფთავე და
წესრიგია (სამზარეულო, სასადილო, საძინებელი და სამეცადინო
ოთახები, სველი წერტილები). კარგადაა დაყენებული აღსაზრდელთა
ჯანმრთელობა -დაცვის საქმე, აღსაზრდელთა შირის დაავადების
შემთხვევას ადგილი არ ჰქონია, ყველა აღსაზრდელი გატარებულია
ღრმა სამედიცინო შემოწმებაზე.

ერთგვარად გაუმჯობესდა ბავშვთა კვება, საბავშვო სახლები
უკეთ მარაგდება კვების პროდუქტებით, მაგრამ შეფერხებაა ბოსტ-
ნეულით, ახალი რძითა და თევზეულით მომარაგების საქმეში.

გარკვეულ წარმატებებშია მოპოვებული სასწავლო-აღმზრდელო-
ბით მუშაობაში ვაშლოვანის საბავშვო სახლში. ამ მხრივ მუშაობის
კარგ მაგალითს გვიჩვენებენ აღმზრდელები ლ. ძელააშვილი და მ.
სულხანიშვილი. საბავშვო სახლის 80 აღსაზრდელიდან ყველა სკანში
ასწრებს 76 აღსაზრდელი, ვერ ასწრებს—4, ხუთოსანია—2, ოთხო-
სანია—15 გასულ წელთან შედარებით საბავშვო სახლში აღსაზრ-
დელთა აკადემიურ მოსწრებაში მოპოვებული წარმატებები გაპირო-
ბი უღია დაკისრებული მოვალეობისადმი აღმზრდელთა პასუხისმგებ-

ლონის ამაღლებით, თვითმისხდების უკეთესი ორგანიზაციით, გარეშე და სკოლისკარგზე მუშაობის გაუმჯობესებით.

ასევე, დამაკმაყოფილებელია კოჯრის № 2 საბავშვო აღზრდელის ნ. წიკორიძის, გ. ღვინიასა, ი. ლლონტისა და შენკოს მუშაობა. მათ მიერ შედგენილ სამუშაო გეგმებში გათვალისწინებულია სკოლაშენობის ასაკობრივი და ინდივიდუალური თავისებურებები.

ძიუველელ აღზრდელისა, ვაშლოვანისა და კოჯრის № 2 საბავშვო სკოლების მუშაობაში შეინიშნება მთელი რიგი ნაკლოვანებანი: ვაშლოვანის საბავშვო სახლს არ გააჩნია აბაზოსათვის სათავსო და ბავშვებს ანაბეჭდენ სამრეცხაოში. კეთილმოწყობელია პიგინის ოთახი, მსგავსი მდგომარეობაა კოჯრის № 2 საბავშვო სახლშიც.

ძიუველელი და გაპარტახებული ვაშლოვანის საბავშვო სახლის დამმარე მეურნეობა სარწყავი სისტემას სათვინს დაზიანების გამო, რომლის აღდგენა დღემდე ვერ შეძლეს. აღსაზრდელის სათანადოდ არ არიან უზრუნველყოფილი ტანსაცმლითა და ფეხსაცმელით. ცუდად მარაგდება საბავშვო სახლი კვერის პროდუქტებითაც.

ვაშლოვანის საბავშვო სახლში სათანადო ყუთადღე ააი გეგვია აღსაზრდელთა შიშის იდეურ-პოლიტიკურ მექანიზმს. მათ აღზრდის ე. ი. ღვინიისა და მისი თანამშრომლების ცოცრებისა და მოღვაწეობის მაგალითებს. საბავშვო სახლში მოწყობელია ათეისტური კუახე, არ ტარდება საუბრები და თემატური დილა-სალამები კომუნისტური აღზრდის საკითხზე, შეხვედრები კომუნისტური შრომის მოწინავეებთან.

აღსანიშნავია, რომ თვითრიწყაროს რაიონის განათლების განყოფილება ჯეროვან ხელმძღვანელობას და კონტროლს ვერ უწყის საბავშვო სახლს. სუსტად ეხმარება მატერიალური დახმ განმტკიცების საქმეშიც.

კოჯრის № 2 საბავშვო სახლს რთულ პირობებში უხდება მუშაობა, იგი ღრობით მოთავსებულია შეკუებულ შენობაში. ვინაიდან ახალი შენობა ჯერ კიდევ არ არის მზად ექსპლუატაციისათვის მშენებელთა მიერ კანალიზაციისა და წყლით მომარაგების საკითხის გადაჭრის გაჭიანჭობების გამო.

კოჯრის № 2 საბავშვო სახლის აღსაზრდელებს მცირე რაოდენობით აქვთ სკოლაშენობის ასაკის ბავშვებისათვის შესაფერისი სათამაშოები და დიდაქტიური მასალები.

კოჯრის № 2 და ვაშლოვანის საბავშვო სახლების მუშაობაში
გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის მიზნით,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :
1.

გარდაბნისა და თეთრიწყაროს რაიონების განათლების განყოფილებებმა (ამხ. ამხ. გ. ქვრივიშვილი, ლ. ჯინჯიხაძე):

ა) კონტროლი და დახმარება გაუწიონ კოჯრის № 2 და ვაშლოვანის საბავშვო სახლებს გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრის საქმეში;

ბ) სისტემატურად იზრუნონ საბავშვო სახლების აღსაზრდელთა ყოფა-ცხოვრებისა და სწავლებისა და აღზრდისათვის ნორმალური პირობების შესაქმნელად. საბავშვო სახლების მატერიალური ბაზის შემდგომი განმტკიცების მიზნით, გამოუყონ მათ საჭირო თანხები რბილი და მაგარი ინვენტარის შეძენისათვის. განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ აღსაზრდელების ნორმით გათვალისწინებული კვების პროდუქტებით მომარაგებას.

2. ვაშლოვანისა და კოჯრის № 2 საბავშვო სახლების დირექტორებმა (ამხ. ამხ. ს. მანაშვილი, ზ. ვაწაძე):

ა) მიიღონ ქმედითი ზომები სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის შემდგომი სრულყოფისათვის, აამაღლონ აღსაზრდელთა აკადემიური მომზადების დონე;

ბ) გააძლიერონ კონტროლი და დახმარება აღმზრდელთა საქმიანობაზე, მიაღწიონ იმას, რომ თითოეული აღმზრდელი საფუძველიანად ემზადებოდეს სააღმზრდელო ჯგუფში მეცადინეობის ჩატარებისათვის;

გ) სისტემატურად დაესწრონ აღმზრდელებს სააღმზრდელო ჯგუფებში მეცადინეობაზე. გააანალიზონ მათი მუშაობა და საჭიროების შემთხვევაში აღმოუჩინონ სათანადო მეთოდური დახმარება;

დ) მიიღონ ზომები საბავშვო სახლების ნორმით გათვალისწინებული მაგარი და რბილი ინვენტარით უზრუნველყოფისათვის;

ე) იზრუნონ აღსაზრდელთა კვების ორგანიზაციის გაუმჯობესებისათვის, არ დაუშვან დადგენილი ნორმების დარღვევა, მიაღწიონ იმას, რომ საბავშვო სახლები სისტემატურად ლეზულობდნენ ახალ რძეს, კვერცხს, თევზს, ბოსტნეულს და სხვა პროდუქტებს;

ვ) განსაკუთრებული ზომები მიიღონ სანიტარულ-ჰიგიენური რეჟიმის განმტკიცებისათვის, საბავშვო სახლის მუშაობის ყველა უბანზე დაამყარონ სანიმუშო სისუფთავე და წესრიგი.

3. თეთრიწყაროს რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებამ მიიღოს გადამჭერი ზომები და გაატაროს კმედიოი ლონისძიებები ვაშლოვანის საბავშვო სახლში აღმზრდელობითი მუშაობის გაუმჯობესებისათვის, აგრეთვე დამხმარე მეურნეობის სარწყავი სისტემის აღდგენისათვის.

4. ვაშლოვანის საბავშვო სახლის მუშაობისადმი სუსტი ხელმძღვანელობისა და მისი მატერიალური ბაზის განმტკიცების საქმეში უყურადღებოსათვის თეთრიწყაროს რაიონის განათლების განყოფილების გამგეს ამხ. ლ. ჯინჯიბაძეს მიეთითოს.

5. კაპიტალური მშენებლობის სამმართველომ (ამხ. ს. უჩანეიშვილი) საჭირო ზომები მიიღოს, რათა მშენებლობის სამინისტროს № 2 ტრესტმა უმოკლეს ვადაში უზრუნველყოს კოჯრის № 2 საბავშვო სახლისათვის ახლადაგებული შენობის ექსპლოატაციაში გადაცემა.

6. სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმართველომ (ამხ. თ. ნიკოლაიშვილი) კონტროლი დააწესოს ამ ბრძანების შესრულების მიმდინარეობაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1976 წლის 29 აპრილის დადგენილება.

მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1976 წლის
20 მაისის ბრძანება № 524

სკოლებში ჰიგიენის საკითხების სწავლებისა და მოსწავლეთა
ჰიგიენური აღზრდის გაუმჯობესების 1976—1980 წლების
კომპლექსური გეგმის შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია აღნიშ-
ნავს, რომ უკანასკნელ წლებში რესპუბლიკის სკოლებსა და სხვა
სასწავლო-აღზრდელი დაწესებულებებში ერთგვარად გაუმჯო-
ბესდა ჰიგიენის საკითხების სწავლება და მოსწავლეთა ჰიგიენური
აღზრდა.

ძიუხედავად ამისა, რესპუბლიკის მთელ რიგ სკოლებში ამ მნიშ-
ვნელოვან საქმეს ჯერ კიდევ უწყურადღებოდ ეციდებიან. სანჰიგიენურ
საკითხებს არ უყავშირებენ შესაბამის საპროგრამო მასალას ანატომია-
ში, ნაკლებად იყენებენ თეატრალურ და სხვა სახის სახელმძღვანელო
და მეთოდურ მასალას, მეთოდგაერთიანების სტდომებზე არ
იხილავენ ჰიგიენის სწავლებისა და გაუმჯობესების საკითხებსა და სხვ.

სკოლებში ჰიგიენის საკითხების სწავლებისა და მოსწავლეთა
ჰიგიენური აღზრდის საქმის უკეთ ორგანიზების, მასწავლებლებისა და
მშობლების შორის სამედიცინო და ჰიგიენური ცოდნის პროპაგანდის
გაუმჯობესებისა და 1976—1980 წლების კომპლექსური გეგმის
ცხოვრებაში გატარების მიზნით,

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების მინისტრებმა, სამხ-
რეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების განათლე-
ბის განყოფილებათა გამგებმა, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების,
სკოლა-ინტერნატების, სკოლამდელი და სხვა საბავშვო დაწესებულე-
ბების ხელმძღვანელებმა:

ა) ყოველწლიურად უზრუნველყონ სკოლების პედაგოგიური პერსონალისა და სკოლაში დღე დაწესებულებების აღმზრდელი ფიციანის ამაღლება, ჰიგიენის სწავლების მეთოდისა და საკითხებზე პრაქტიკული შეცადინებებისა და სემინარების გზით;

ბ) დაწყეთ სკოლებში გააგრძელონ კონტროლი ბავშვებში პირველადი ჰიგიენური ცოდნა-ჩვევების გამომუშავებაზე, სისტემურად შეაზოწმონ. რამდენად პრაქტიკულ ხასიათს ატარებს მოსწავლეთა მიერ სწავლების პროცესში მიღებული ჰიგიენური ცოდნა-ჩვევები;

გ) 1976 წლის 1-ლი სექტემბრიდან პედაგოგიური ცოდნის სახალხო უნივერსიტეტებთან შექმნან ჯანმრთელობისა და სპორტის ფაკულტეტები;

დ) ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში, სკოლა-ინტერნატებში, საბავშვო სახლე ში და სხვ. ჰიგიენაში მოსწავლეთა ცოდნის გაღრმავების მიზნით დანერგონ სანიტარულ-საგანმანათლებლო ხასიათის კინოფილმებს ჩვენების პრაქტიკა;

ე) მოსწულეთა შორის სამედიცინო და ჰიგიენური ცოდნის პროპაგანდის მიზნით ფართოდ გამოიყენონ სასკოლო რადიოკანძები, მაგნიტოფონური ჩანაწერები და სხვა;

ვ) პერიოდულად შეავსონ სასკოლო და საბავშვო ბიბლიოთეკები სანიტარულ-საგანმანათლებლო ხასიათის ლიტერატურით;

ზ) 1976—1980 წლებში ყველა სკოლაში შექმნან სანიტარულ-საგანმანათლებლო კუთხეები და მოაწყონ წითელი ჯერის საზოგადოების გამოფენები;

თ) მოსწავლეებში სანიტარულ-ჰიგიენური წესების დარღვევებისადმი შეურიგებლობის გრძობის შთანერგვისა და აღზრდის მიზნით, კვარტალში ერთხელ მოაწყონ პრაქტიკული შეცადინებები — „ჩვენი რაიონის (ქ. ლაქის, დასახლებული პუნქტის) სისუფთავესათვის“, „მდინარეებისა და წყალსატევების, ატმოსფერული ჰაერის სანიტარული დაცვისათვის“ და ა. შ., ამ საქმეში ჩაბან პედაგოგები, საზოგადოებრივ საწყისებზე მომცემა სანიტარული ინსპექტორები, ადგილობრივი სახეობის ადგილობრივი მუშაკები;

ი) 1976—77 სასწავლო წლიდან ყველა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში შექმნან სანიტარულ-ჰიგიენური წრები და უზრუნველყონ VI—VII—VIII კლასების მოსწავლეების ჩამოამ წრეებაში;

კ) ბავშვების ჰიგიენური აღზრდის გაუმჯობესების თვალსაზრისით აამაღლონ სკოლამდელი დაწესებულებების მუშაკების მუშაობის ხისმგებლობა;

ლ) საქუთაოზე მოწყობისას და შემდგომ პერიოდში ორ წელიწადში ერთხელ ჩაატარონ სკოლებისა და მუდმივი და სეზონური სკოლამდელი დაწესებულებების ტექნიკური პერსონალის აუცილებელი ჰიგიენური მომზადება;

მ) ყოველწლიურად ჩაატარონ ასს რესპუბლიკის, ავტონომიური ოლქის, ქალაქის, რაიონის საუკეთესო სკოლის (სკოლაში საუკეთესო კლასის) სანიტარულ-ჰიგიენური და მოსწავლეთა ჰიგიენური ცოდნის დონის მაჩვენებლების მიხედვით შეჯიბრება-დათვალიერება;

ნ) სანიტარული პოსტებისა და სანიტარული რაზმების თეორიული და პრაქტიკული მომზადების სრულყოფის მიზნით, ყოველწლიურად შეამოწმონ და ჩაატარონ სანიტარული პოსტებისა და სანიტარული რაზმების შეჯიბრებები, სსრ კავშირის წითელი ჯვრისა და ნახევარმთვარის აღმასრულებელი კომიტეტისა და სსრკ განათლების სამინისტროს სკოლების მთავარი სამმართველოს მიერ დამტკიცებული პროგრამების მიხედვით;

ო) გააძლიერონ ლექციური მუშაობა მოსწავლეთა შორის სქესობრივი აღზრდის საკითხებზე;

პ) პიონერთა სასახლეებთან და სახლეებთან შექმნან „ახალგაზრდა მედიკოსთა კლუბის“ წრეები;

ჟ) ქალაქებისა და რაიონების ფილმოტეკები ყოველწლიურად შეავსონ სამედიცინო თემაზე გამოშვებული ფილმებით და სისტემატური ხასიათი მისცენ სკოლებში ასეთი ფილმების დემონსტრირებას;

რ) წელიწადში ორჯერ, სამედიცინო მუშაკებთან ერთად, აწარმოონ მოსწავლეთა ჰიგიენური ჩვევების შესრულებისა და ცოდნის შემოწმება. ამ საკითხებთან დაკავშირებით მოხსენებები მოსმენილი იქნეს პედაგოგიური საბჭოს სხდომებსა და მშობელთა კრებებზე;

ს) წელიწადში ორჯერ სკოლის პედაგოგიური საბჭოს სხდომაზე მოისმინონ ექიმისა და საშუალო სამედიცინო პერსონალის მოხსენება მოსწავლეთა სანიტარულ-ჰიგიენური პირობებისა და ჯანმრთელობის საკითხების შესახებ.

2. განათლების სამინისტროს მასწავლებელთა დახელოვნების ინსტიტუტებმა მასწავლებელთა, სკოლამდელი აღზრდისა და სხვა საბაკუვო დაწესებულებების მუშაკთა დახელოვნების სემინარების

პროგრამებში გაითვალისწინონ სასკოლო ჰიგიენისა და ~~საინტერესო~~
ძირითადი საკითხების გაცნობა.

3. აღმზდელობითი მუშაობის სამმართველომ (ამხ. ზოგადი ^{ერყვისული} ~~დღესტუი~~)
კლასგარეშე და სკოლისგარეშე სანიტარული საგანმანათლებლო მუ-
შაობის ფართოდ გაშლის მიზნით, პიონერულ და სპორტულ ბანაკებში
დანერგოს ჯანმრთელობის დღესასწაულების, ოლიმპიადების, ვიქტო-
რინების სისტემტური ჩატარება.

4. სკოლების, სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების
სამმართველოე.მა და სკოლამდელი აღზრდის განყოფილებამ (ამხ.
ამხ. რ. კანფელაკი, თ. ნიკოლაიშვილი და გ. აბდუშელიშვილი) სკო-
ლების, სკოლა-ინტერნატებისა და საბავშვო სახლებისა და სკოლამდელი
აღზრდის დაწესებულებების შემოწმების დროს ყურადღება მიაქციონ
ჰიგიენური საკითხების სწავლებასა და მოსწავლეთა ჰიგიენური აღზრ-
დის გაუმჯობესებას 1976—1980 წლების კომპლექსური გეგმით გათ-
ვალისწინებული საკითხების შესრულებას.

5. სკოლების სამმართველომ (ამხ. რ. კანდელაკი) დააწესოს
კონტროლი ამ ბრძანების შესრულებაზე.

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კო-
ლეგიის 1976 წლის 13 მაისის დადგენილება.

მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს

1976 წლის 24 მაისის ბრძანება № 534

სუვენირებისა და ხალხურ ხარეწაო ნაკეთობათა დამზადების
წარმოების შემდგომი გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1974 წლის 12 აგვისტოს № 658 ბრძანების „რესპუბლიკის“ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეებისათვის ხალხური ხელოვნების საფუძვლებისა და ნაკეთობათა დამზადების ჩვევითა გამომუშავების შესახებ“ შესრულების საქმეში გარკვეული მუშაობა გასწიეს რესპუბლიკის ზოგიერთი ქალაქისა და რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებებში, სკოლაში და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში.

რესპუბლიკის ზოგიერთი ქალაქისა და რაიონის ცალკეულ სკოლაში, სკოლისგარეშე დაწესებულებებში შექმნილია ხალხური შანამრეწველობის ნიმუშების დამზადების შემაწველელი წრეები, რომელშიც მოსწავლემ ახალგაზრდობა ცნობა უძველესი ხალხური ტრადიციული შრომის ნიმუშებს, ეფუძლება მათი შექმნისა და დამზადების ტექნოლოგიას.

ესე, შედეგითად, დღეშეათის რაიონის შალაბდუკაძის საშუალო სკოლაში შექმნილია ფშაური ქსოვის წრე (ხელმძღვანელი ე. ბაჩიაშვილი); სადაც გაერთიანებულია 20 მოსწავლე. ამ წრის წევრები სრულყოფილად არიან დაუფლებული ფარდაგების, ხუჯინის, წინდისა და ჭელთათმანების ქსოვის.

ასევე, დუშეთის სკოლა-ინტერნატში შექმნილია ძველი ქართული ხალხური ხელოვნების წრე (ხელმძღვანელი ნ. წიწკოლაური) და გამოყენებითი ხელოვნების წრე (ხელმძღვანელი ა. ჭინჭარაული). ამ წრეებში ბავშვები ეუფლებიან ფერწერას, ლითონზე ჭედურობასა და მერქახზე კვეთას. ამავე რაიონის პიონერთა და მოსწავლეთა სახლში შექმნილია ჭედური ხელოვნების ორი წრე (ხელმძღვანელი ა. ჭინჭარაული), რომელშიც გაერთიანებულია 30 მოსწავლე. სიღნაღის რაიონის ბოდბისხევის საშუალო სკოლაში ჩამოყალიბებულია ნორჩ კერამიკოსთა წრე (ხელმძღვანელი გ. პავლიაშვილი), სადაც 15 მოსწავლე ეუფლება თიხაზე მუშაობას და ამზადებენ წითელ კერამიკულ ნაკეთობებს.

ნაყოფიერი მუშაობა ტარდება ამ მხრივ ახმეტის რაიონის ქვემო აღვანის საშუალო სკოლაში, სადაც მუშაობს ხელით ქსოვის წრე (ხელმძღვანელი თ. ბურთაზაშვილი), ლავოდების მე-2 საშუალო სკოლაში (მასწავლებელი ნ. ვაიკოვსკაია) და ამავე რაიონის რვაწლიან სკოლა-ინტერნატში (მასწავლებელი ნ. ოლიაშვილი).

ქ. თბილისის 161-ე საშუალო სკოლაში (მასწავლებელი კ. კალანდაძე) მოსწავლეები შრომითი სწავლებისა და წიგნთა რეპროდუქციის პროცესში ეცნობიან უძველესი ხალხური ტრადიციული შრომის ნიმუშებს და ეუფლებიან მერქნის მხატვრულ დამუშავებას.

ზემოაღნიშნული და ზოგიერთი სკოლის მოსწავლე ახალგაზრდობის შემოქმედებითმა ნამუშევრებმა საპატიო ადგილები დაიმსახურეს, როგორც რესპუბლიკურ, ასევე საკავშირო კონკურსებში.

მიუხედავად აღნიშნულისა, რესპუბლიკის ზოგიერთი სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანო და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის ხელმძღვანელი სათანადოდ არ მუშაობს იმ მიმართებით, რომ მომავალ თაობებს გადაეცეთ ხალხური შინამრეწველობის ისეთი მნიშვნელოვანი დარგების ცოდნა, როგორცაა მეთუნეობა, ქსოვა, ქარგვა, ჭედურობა, გრავიურა, ქვისა და მერქნის მხატვრული დამუშავება და სხვა, რის გამოც ეს დიდი ტრადიციების მქონე ეროვნული მემკვიდრეობა დავიწყებას ეძლევა.

დღემდე სათანადოდ მოგვარებული არაა მოსწავლეთა წრეობრივი მუშაობისათვის საჭირო ხელსაწყო-იარაღებითა და სამუშაო მასალებით იმ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და სკოლისგარეშე

დაწესებულებების მომარაგების საკითხი, სადაც ასეთი შემთხვევა
ტარდება.

ზაქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1974 წლის
12 აგვისტოს № 658 ბრძანების შესასრულებლად.

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ე :

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) ყოველმხრივ შეისწავლონ თავიანთ სამოქმედო ტერიტორიაზე გავრცელებული ხალხური შინამრეწველობის სახეობები და სკოლებში შეძლებისდაგვარად შემოიღონ მათი სწავლება, მოსწავლე ახალგაზრდობისათვის კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის გზით;

ბ) ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების შემოწმების დროს სისტემატურად შეისწავლონ ხალხური შინამრეწველობის ნიმუშების სწავლებისა და მხატვრულ ნაკეთობათა დამზადების მდგომარეობა და გაატარონ ღონისძიებანი ამ საქმეში გამოვლინებულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად;

გ) სკოლისგარეშე დაწესებულებებში გაატართონ ხალხური სახეობის ხელოვნების შემსწავლელი წრეების რაოდენობა და უზრუნველყონ ამ წრეებში მოსწავლე ახალგაზრდობის მეტი რაოდენობით ჩაბმა;

დ) სათანადოდ უზრუნველყონ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები ხალხური შინამრეწველობის ნიმუშების სწავლებისა და მხატვრულ ნაკეთობათა წრეების მუშაობისათვის საჭირო ხელსაწყო-იარაღებით, მოწყობილობით, მასალებით და სხვ.;

ე) ამ წრეების ხელმძღვანელებად და შრომის მასწავლებლად შეარჩიონ და დანიშნონ სათანადო ცენზისა და ამ დარგში პრაქტიკული მუშაობის გამოცდილების მქონე პირები;

ვ) ჩაატარონ ადგილებზე და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ ამ მიმართებით ჩატარებულ რესპუბლიკური მნიშვნელობის ღონისძიებებში.

2. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორებმა:

ა) გულმოდგინედ შეისწავლონ თავიანთი რაიონის, სოფლისათვის დამახასიათებელი შინამრეწველობის სახეები მათი შესწავლისა და დამზადების ჩვევების დანერგვის მიზნით.

ბ) რ. ც. შეიძლება მოსწავლეთა მეტი რაოდენობა ჩააბან ხალხური შინამრეწველობის ნიმუშების შემსწავლელ მხატვრულ ნაკეთობათა დამზადების ტექნიკურ წრეებში; ხალხური სახეითი ხელოვნების წრეების ნორმალური მუშაობისა და მათ მიერ ნაკეთობათა სრულყოფილად დამუშავების ჩვევების გამომუშავებისათვის გამოყონ სათანადო სათავსოები, მოაწყონ მათში წრის წევრთათვის სამუშაო ადგილები, მოამარაგონ ისინი აუცილებელი ხელსაწყო-იარაღებითა და მასალებით;

გ) ყოველწლიურად მოაწყონ სკოლებში მოსწავლეთა მიერ დამზადებულ ნაკეთობათა გამოფენა-დათვალიერებები და წახალისონ ის მოსწავლენი, რომლებიც თავს გამოიჩინენ ამ საქმეში.

3. ქ. თბილისის ბორის ძეგლასის სახელობის პი. ნერთა და მოსწავლეთა რესპუბლიკურმა სასახლემ, ნორჩ ტექნიკოსთა და ნორჩ ნატურალისტთა ცენტრალურმა სადგურებმა (ამხ. ამხ. ზ. ლომიძე, გ. ეპიტაშვილი, გ. თავაძე) გააფართონ ხალხური სახეითი ხელოვნების წრეების მუშაობა, მეტი ყურადღება დაუთმონ რესპუბლიკისათვის დამახასიათებელი ხალხური შინამრეწველობის შემსწავლელი წრეების მუშაობას, პერიოდულად მოაწყონ ნორჩ შემოქმედთა ნიმუშვრების გამოფენები, კონკურსები საუკეთესოდ მიმუშავე წრეებისა და მოსწავლეთა გამოსავლინებლად.

4. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს იდეურ-ზნეობრივი აღზრდის ცენტრმა (ამხ. ჯ. მუჯირი) უზუნველყოს საქართველოს განათლების სამინისტროს 1974 წლის 12 აგვისტოს № 658 ბრძანე ის მე-3 მუხლის შესაბამისი პუნქტების განუხრელად შესრულება.

5. გაზეთ „სახალხო განათლების“ რედაქციამ (ამხ. ნ. შველიძე) სისტემატურად გააშუქოს გაზეთის ფურცლებზე რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში, სკოლისგარეშე დაწესებულებებში მოსწავლეთათვის ხალხური ხელოვნების საფუძვლების სწავლებისა და ნაკეთობათა დამზადების ჩვევათა გამომუშავების მიმდინარეობის ამსახველი მასალები.

6. მომარაგებისა და დამხმარე საწარმოთა სამმართველომ (ამხ. გ. კბილაშვილი) უზუნველყოს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები რაიონების მიერ წარმოდგენილი განცხადების შესაბამისად საჭირო ხელსაწყო-იარაღებითა და მასალებით.

7. სკოლებისა და აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველოში
(ამხ. ამხ. რ. კანდელაკი, თ. ულენტი) განახორციელონ კონტროლი
ამ ბრძანების შესრულების მიმდინარეობაზე.

საქართველოს
განათლების
მინისტროს
ბრძანება

საფუძველი: საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კო-
ლეგიის 1976 წლის 13 მაისის დადგენილება.

მინისტრი თ. ლაშქარაშვილი

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1976 წლის
14 ივლისის ბრძანება № 693**

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დაწესებით, რვაწლიანი
და საშუალო სკოლების ტიპური შტატების დამტკიცების
შ ე ს ა ხ ე ბ**

ვაქვეყნებ საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1976 წლის 5 ივლი-
სის № 482 დადგენილებას „საქართველოს სსრ განათლების სამინის-
ტროს დაწესებით, რვაწლიანი და საშუალო სკოლების ტიპური
შტატების შესახებ“

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო ადგენს:

1. დამტკიცდეს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ წარმოდგენილი და საქართველოს სსრ ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებული დაწესებით, რვაწლიანი და საშუალო სკოლების აღმინისტრაციული, სასწავლო-დამხმარე და მომსახურე პერსონალის ტიპური შტატები დანართის თანახმად.

2. დაევალოს მშრომელთა დებუტატების საქალაქო და რაიონული საბჭოების აღმასკომებს შეუსაბამონ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების შტატები ამ დადგენილებით დამტკიცებულ ტიპურ შტატებს.

3. დაწესდეს, რომ ცვლილებანი ცალკეული ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ტიპურ შტატებში, სადაც მუშაობის პირობებისა და მოცულობის მიხედვით არ შეიძლება მთლიანად იქნეს გამოყენებული ამ დადგენილებით გათვალისწინებული ტიპური შტატები, შეაქვს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს შრომის გეგმის, საბიუჯეტო და ზღვრულ ასივნებათა ფარგლებში.

4. დაწესებითი, რვაწლიანი და საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ახალი ტიპური შტატები შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ 1976 წლის I სექტემბრიდან ბიუჯეტით დამტკიცებული ხელ-

ფასის ფონდისა და მმართველობის ორგანოებისათვის გათვალისწინებულ ზღვრულ ასიგნებათა ფარგლებში.

5. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს სსრ-ის საბჭოს 1960 წლის 19 მაისის № 348 დადგენილება „საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დაწესებითი, რეაწლიანი და საშუალო სკოლების ტიპური შტატების შესახებ“.

საქართველოს სსრ შინაგარეო საქმეთა
 1976 წლის 5 აგვისტოს № 10 საგარეო
 ურთიერთობების დანართი

ეროვნული
 ბიბლიოთეკა

ბ ი ბ უ რ ი შ ბ ა ბ ა ბ ი

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს დაწესებით, რეაწლიან და ხაზულ სკოლების აღმინისტრაციული, სასწავლო-დანმარე და მომსახურე პეტრონაღისა

1	შტატები კლას-კომპლექტების რაოდენობის მიხედვით დაწესებით სკოლები				რეაწლიანი და ხაზული სკოლები									
	4-3-ე ხარისხი			10-12	4-3-ე ხარისხი			10-13	14-16	17-19	20-22	23-25	26-28	30 და მეტი
	6-7	8-9	10-12		6-6	7-9	10-13							
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
აღმინისტრაციულ-სამმართველო პეტრონაღი														
სკოლის დირექტორი	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
დირექტორის მოადგილე სასწავლო მუშაობის დარგში	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1,5	1,5	2
დირექტორის თანაშემწე სამეცნიერო ნაწილში	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1
მეურნეობის გამე	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
საწინამართლებელი-მემატარე	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1
სულ	-	-	-	-	1	1	2	3	4	4	4	4,5	4,5	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
მედიაციები, სსწავლი-დაშმაგ და მომსახურე პერსონალი														
სკოლის გარე	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
უფროსი პანორებელმძღვანელი	—	—	—	—	—	—	0,1	1	1	1	1	1	1	2
ბიბლიოთეკარი	—	—	—	—	—	—	—	0,5	1	1	1	1	1	1,5
ელექტრომონტაჟი ან დერეგალი	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
უფროსი მომსახურე პერსონალი (მედიაციებზე, დამლაგებელი, სტატისტიკაში, შეხოვე-და-რაჯი და სვ.)	1	2	3	4	1	2	3	4	5	7	8	9	11	12
სულ	2	3	4	5	1	2	3,5	5,5	7	10	11	12	14	16,5
შ = დ + ვ	2	3	4	5	2	3	5,5	8,5	11	14	15	18,1	19,5	21,5

1. დაწყებით სკოლებში, სადაც 12-ზე მეტი კლას-კომპლექტია, აღმინისტრაციული და სასწავლო-დამხმარე პერსონალის წესდება რეაწლიანი და საშუალო სკოლების ტიპური შტატების შესაბამისად.

2. დაწყებით სკოლებში სკოლის გამგე იმავე დროს მასწავლებელია და თავისუფლდება მასწავლებლის სამუშაოსაგან, თუ სკოლაში არის 8 და მეტი კლას-კომპლექტი და სულ ცოტა 240 მისწავლე.

3. თუ სკოლაში არის გაწყობილი სახელოსნოები, ამ სახელოსნოშია მოწყობისათვის მატერიალური პასუხისმგებლობა ეკისრება შრომის მასწავლებელს. აღნიშნული მოვალეობის შესრულებისათვის წესდება დანამატი შემდეგი ოდენობით: თუ სკოლაში 10-მდე კლას-კომპლექტია—20 მანეთი, 10-დან 15-მდე კლას-კომპლექტი—30 მანეთი, 16 და მეტი კლას-კომპლექტი—40 მანეთი.

4. მასწავლებელსა ფიზიკური აღზრდისათვის კლასგარეშე მუშაობის ასანაზღაურებლად რეაწლიან და საშუალო სკოლებში, სადაც 10 და მეტი კლას-კომპლექტია, გათვალისწინებულია ფიზიკური მომზადების მასწავლებლის 0,25 განაკვეთი სკოლაზე, ხოლო სადაც 20 და მეტი კლას-კომპლექტია—0,5 განაკვეთი სკოლაზე.

5. სასკოლო წრეების ხელმძღვანელთა ასანაზღაურებლად რეაწლიან და საშუალო სკოლებში, სადაც 10-მდე კლას-კომპლექტია, გათვალისწინებულია 0,25 განაკვეთი, ხოლო სადაც 10-ზე მეტი კლას-კომპლექტია—0,5 განაკვეთი სკოლაზე.

6. საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მეშაობის შემდგომი გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ „სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1966 წლის 10 ნოემბრის № 874 დადგენილების შესაბამისად, საშუალო სკოლების შტატებში წესდება ბავშვებთან კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ორგანიზატორის თანამდებობა (სკოლის დირექტორის მოადგილის უფლებებით) 0,5 ერთეულის ანგარიშით საშუალო სკოლებისათვის, სადაც არის სამამდე IX—X კლასი და ერთი ერთეული საშუალო სკოლებისათვის, სადაც არის სამი და მეტი IX—X კლასი.

7. იმ საშუალო სკოლების შტატებში, სადაც, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1968 წლის 29 აპრილის № 289 დადგენილების შესაბამისად, შემოღებულია სამხედრო ხელმძღვანელის თანამდებობა, თუ მათ შემადგენლობაში არის სამი და ნაკლები IX—X კლასი, წესდება

სამხედრო ხელმძღვანელის 0,5 ერთეული, ხოლო სკოლებში, სადაც არის სამზე მეტი აღნიშნული კლასი—თითო ერთეული.

8. იმ საშუალო სკოლების შტატებში, სადაც, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1969 წლის 14 იანვრის № 44 დადგენილების შესაბამისად, შემოღებულია IX—X კლასების მოსწავლეთათვის ავტოსაქმის სწავლება, წესდება ავტომობილის პრაქტიკული ტარების სწავლების ინსტრუქტორის თანამდებობა იმ ანგარიშით (დაახლოებით), რომ ერთი ინსტრუქტორი მოდიოდეს IX—X კლასების 35 მოსწავლეზე.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს და საკავშირო პროფსაბჭოს 1972 წლის 12 დეკემბრის № 842 დადგენილების მე-7 პუნქტის შესაბამისად, ინსტრუქტორის თანამდებობას დაერქვა ავტომობილის პრაქტიკული ტარების საწარმოო სწავლების ოსტატის თანამდებობა, რომლისათვისაც დაწესებულია თანამდებობრივი სარგო თვეში 125—135 მანეთის ოდენობით.

9. იმ საშუალო სკოლების შტატებში, სადაც, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1970 წლის 14 მაისის № 333 დადგენილების შესაბამისად, შემოღებულია ტრაქტორების, კომბაინებისა და სხვა სასოფლო-სამეურნეო მანქანების შესწავლა, წესდება სასოფლო-სამეურნეო მანქანებზე მუშაობის სწავლების ინსტრუქტორის თანამდებობა იმ ანგარიშით (დაახლოებით), რომ ერთი ინსტრუქტორი მოდიოდეს IX—X კლასების 35 მოსწავლეზე და მისი ხელფასის განაკვეთი განისაზღვრება სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1960 წლის 11 აგვისტოს № 896 დადგენილების თანახმად.

10. ლაბორანტის თანამდებობა წესდება რვაწლიანი და საშუალო სკოლების შტატებში იმ პირობით, თუ არის გაწყობილი კაბინეტები სკოლაში, სადაც 10 და მეტი კლას-კომპლექტია, ერთი ლაბორანტის თანამდებობა, ხოლო სკოლებში, სადაც 26 და მეტი კლას-კომპლექტია,—2 ლაბორანტის თანამდებობა.

11. 20 და მეტი კლას-კომპლექტთან საშუალო სკოლებში, თუ არის სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა კაბინეტი, შეიძლება შემოღებულ იქნეს ლაბორანტის დამატებითი თანამდებობა.

12. თუ სკოლას აქვს დაახლოებით 0,25 ჰექტარი ფართობის სასწავლო-საცდელი ნაკვეთი, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1974 წლის 8 მაისის № 487 განკარგულების შესაბამისად, ამ ნაკვეთის გამგეობისათვის წესდება დამატებითი ანაზღაურება საშუალო სკოლებში 15 მანეთის ოდენობით თვეში და რვაწლიან სკოლებში—

10 მანეთის ოდენობით თვეში. ანაზღაურება ხდება მხოლოდ იმ პერიოდში, როცა მოსწავლეები ასრულებენ სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოებს აღნიშნულ ნაკვეთებზე.

13. სკოლებში, რომელთა შტატებში გათვალისწინებული არ არის ბიბლიოთეკარის თანამდებობა, წესდება მოსწავლეებისათვის დანამატი საბიბლიოთეკო მუშაობის ასანაზღაურებლად თვეში 7 მან. და 50 კაპიკის ოდენობით (თუ სკოლაში არის 160-ზე მეტი მოსწავლე და სულ ცოტა 750 წიგნი). სკოლებში, სადაც წიგნის ფონდი შეადგენს არანაკლებ 2500 ეგზემპლარს და დამტკიცებულია ბიბლიოთეკარის სრული საშტატო ერთეული, ბიბლიოთეკის გამგეობისათვის წესდება დანამატი თვეში 10 მანეთის ოდენობით.

14. სკოლებში, რომელთაც აქვთ საკუთარი ელექტროსადგური გასანათებლად ან სასწავლო სახელოსნოების მომსახურებისათვის, შეიძლება შემოღებულ იქნეს ელექტრომონტიორის თანამდებობა, თუ ამ სკოლების შტატებში აღნიშნული თანამდებობა გათვალისწინებული არ არის.

15. სკოლებში, სადაც 30-ზე მეტი კლასია, უმცროსი მომსახურე პერსონალის ოდენობა დიდდება ყოველ 2 კლასზე 0,5 ერთეულით.

16- თუ სკოლა მოთავსებულია რამდენიმე შენობაში, რომლებიც ერთმანეთს დაცილებულია, სკოლის დირექტორებს უფლება ეძლევათ ერთი დამლაგებელი სრული განაკვეთი გადაუხადონ ორ დამლაგებელს — 0,5 განაკვეთი თითოეულს.

17. ოთხ და მეტ შენობაში მოთავსებულ სკოლებში დამლაგებელთა რაოდენობა შეიძლება გადიდდეს შემდეგი ანგარიშით — ერთი ერთეული თითოეულ შენობაზე სამი შენობის ზევით.

18. სკოლაში სადაც 10-ზე ნაკლები მოსწავლეა და სასკოლო შენობების ფართობი 50 კვადრატულ მეტრზე ნაკლებია, მშრომელთა დებუტატების რაიონული საბჭოების აღმასკომების შეხედულებებისამებრ წესდება დამლაგებლის 0,5 საშტატო ერთეული დამლაგებლის ერთი ერთეულის ნაცვლად.

19. სკოლებში, სადაც გახანგრძლივებული დღის 1—2 ჯგუფია, დამატებით წესდება დამლაგებლის 0,5 საშტატო ერთეული, 3—6 ჯგუფი — დამლაგებლის ერთი ერთეული, 7—10 ჯგუფი — 1,5 ერთეული, 11—14 ჯგუფი — 2 ერთეული, 15—18 ჯგუფი — 2,5 ერთეული, 19—20 ჯგუფი — 3,5 ერთეული და 21—23 ჯგუფი — დამლაგებლის

4 ერთეული, ხოლო 23 ჯგუფზე მეტი—დამლაგებლის 0,5 ერთეული ყოველ ორ ჯგუფზე.

20. სკოლებში, სადაც არის გახანგრძლივებული დღის სკოლა მეტი ჯგუფი, დირექტორებისა და სასწავლო მუშაობის დირექტორთა მოადგილეებისათვის დაწესებულია დანამატი თვეში 10 მანეთის ოდენობით თითოეულისათვის, ხოლო გახანგრძლივებული დღის სკოლაში დაწესებულია დანამატი 20 მანეთის ოდენობით თითოეულისათვის.

21. გახანგრძლივებული დღის სკოლების ადმინისტრაციული, სასწავლო-დამმარე და მომსახურე პერსონალის შტატები წესდება დაწყებითი, რვაწლიანი და საშუალო სკოლების მოქმედი ტიპური შტატების შესაბამისად, შემდეგ თანამდებობათა დამატებით:

მეღდა—1;

მეკუჭნავე—1;

მზარეული—1—2;

ქურჭლის მრეცხავი, სამზარეულოს მუშა—1.

ზენიზენა: მეკუჭნავის, მზარეულის, ქურჭლის მრეცხავის, სამზარეულოს მუშის თანამდებობები წესდება მხოლოდ იმ პირობით, თუ საჭმელი უშუალოდ სკოლაში მზადდება.

გახანგრძლივებული დღის სკოლებში, სადაც ცხრაზე მეტი კლასია, წესდება მზარეულის ორი თანამდებობა.

22. სკოლებში, რომელთაც აქვთ ცენტრალური გათბობა, დამატებით წესდება ზეინკალ-ცეცხლფარეშის ერთი თანამდებობა. გარდა ამისა, გათბობის სეზონისათვის წესდება ცეცხლფარეშის თანამდებობა თითოეულ საქვაბეზე ერთი ერთეულის ანგარიშით ცვლაში, მაგრამ არაუმეტეს 2 ერთეულისა სკოლაზე.

სკოლებში, რომლებიც მიერთებულია თბოელექტროცენტრალებთან და აქვთ თბოაქტი ან ელემენტორი, ცეცხლფარეშის (მემანქანის) ნაცვლად წესდება მორიგე ზეინკალის ერთი თანამდებობა, ხოლო თუ აქვთ ბოილერები და ტუმბოები, სადაც საჭიროა სადღე-ღამისო მორიგეობა, —ცვლაში ერთი მორიგე ზეინკალის თანამდებობა.

გაზით გათბობისას წესდება ვაზოოპერატორის თანამდებობა. გარდა ამისა, გათბობის სეზონისათვის წესდება ცეცხლფარეშის თანამდებობა ცვლაში ერთი ერთეულის ანგარიშით.

23. იმასთან დაკავშირებით, რომ სკოლებში აღრიცხვა დაკის-

რებული აქვს ცენტრალიზებულ ბუხპალტერიას, და ბუხპალტრის თანამდებო ა ცენტრალური ბუხპალტერიის მიერ მომსახურებული მოქმედი სკოლების შტატებში დაწესებული არ არის, ახლადგასახსნელ სკოლების ხარჯთაღრიცხვებში გათვალისწინებულ უნდა იქნეს გორც საშტატო ერთეული, ისე ხელფასის ფონდი შემდგომში ცენტრალიზებული ბუხპალტერიისათვის გადასაცემად ასეთი ანგარიშით; 20 და მეტი კლასის მქონე ახლადგასახსნელ სკოლებში—ბუხპალტრის 1 ერთეული.

24. საქმისწარმოებისათვის წესდება დამატებითი ანაზღაურება: სკოლებში, სადაც 5-დან 9-მდე კლას-კომპლექტია—15 მანეთის ოდენობით და 10-დან 13-მდე კლას-კომპლექტი—20 მანეთის ოდენობით თვეში.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს შემოადინებული დადგენილების შესასრულებლად,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებმა:

ა) სკოლების შტატები დააკომპლექტონ ტიპური შტატების შესაბამისად დამტკიცებული შემოადინებული დადგენილებით;

ბ) დააწესონ სისტემატური კონტროლი დამტკიცებული შტატების დროულად შემოღებაზე.

2. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1960 წლის 6 ივნისის № 421 ბრძანება.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი უშ. ოზოლაძე

ПРИКАЗ № 693
МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР
ОТ 14.07. 1976 ГОДА

**О типовых штатах начальных, восьмилетних и
средних школ**

Объявляю постановление Совета Министров Грузинской ССР от 5 июля 1976 года № 482 „О типовых штатах начальных, восьмилетних и средних школ Министерства просвещения Грузинской ССР“.

Совет Министров Грузинской ССР постановляет:

1. Утвердить представленные Министерством просвещения Грузинской ССР и согласованные с Министерством финансов Грузинской ССР типовые штаты административно-учебно-вспомогательного и обслуживающего персонала начальных, восьмилетних и средних школ согласно приложению.

2. Обязать исполкомы городских и районных Советов депутатов трудящихся привести штаты общеобразовательных школ в соответствие с типовыми штатами, утвержденными настоящим постановлением.

3. Установить, что изменения в типовые штаты отдельных общеобразовательных школ, в которых по условиям и объему работы не могут быть применены полностью типовые штаты, предусмотренные настоящим постановлением, вносятся Министерством просвещения Грузинской ССР в пределах плана по труду, бюджетных и предельных ассигнований.

4. Ввести в действие новые типовые штаты начальных, восьмилетних и средних общеобразовательных школ с 1 сен-

тября 1976 года в пределах фонда заработной платы, утвержденного по бюджету, и предельных ассигнований, предусмотренных для органов управления.

5. Считать утратившим силу постановление Совета Министров Грузинской ССР от 19 мая 1960 г. № 348 „О типовых штатах начальных, восьмилетних и средних школ Министерства просвещения Грузинской ССР“.

Приложение
к постановлению Совета Министров
Грузинской ССР от 4 июля
1976 г. № 485
2.12.1976 № 101033

ТИПОВЫЕ ШТАТЫ

административного, учебно-вспомогательного и обслуживающего персонала начальных, восьмилетних и средних школ Министерства просвещения Грузинской ССР

Наименование должностей	Штаты в зависимости от количества классов-комплектов															
	Начальные школы					Восьмилетние и средние шк.										
	до 4 включи- тельно	5-7	8-9	10-12	до 4 включи- тельно	5-6	7-9	10-12	14-16	17-19	20-22	23-25	26-29	30 и бо- лее		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Административно-управленческий персонал																
Директор школы	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Заместитель директора по учебной части	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1,5	1,5	2	
Помощник директора по хозяйственной части	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	
Заведующий хозяйством	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	
Дефектолог-машинистка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	
Итого:	—	—	—	—	—	1	1	2	3	4	4	4	1,4	1,5	4,5	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Педагогический, учебно-вспомогательный и обслуживающий персонал														
Заведующий школой	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Старший пионервожатый	—	—	—	—	—	—	0,5	1	1	1	1	1	1	2
Библиотекарь	—	—	—	—	—	—	—	0,5	1	1	1	1	1	1,5
Электромонтер или столяр	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
Младший обслуживающий персонал (гардеробщица, уборщица, источник, дворник-сторож и др.)	1	2	3	4	1	2	3	4	5	7	8	9	11	12
Итого	2	3	4	5	1	2	3,5	5,5	7	10	11	12	14	16,5
Всего	2	3	4	5	2	3	5,5	8,5	11	14	15,5	16,5	18,5	21,5

Примечания:

1. В начальных школах, имеющих более 12 классов-комплектов, численность административного и ^{классов-} ~~увесно-вос-~~ ^{увесно-вос-} ~~питательного~~ персонала устанавливается в соответствии с типовыми штатами восьмилетних и средних школ.

2. В начальных школах заведующий школой является одновременно учителем и освобождается от преподавательской работы при наличии в школе 8 и более классов-комплектов и не менее 240 учащихся.

3. При наличии оборудованных мастерских в школе материальная ответственность за оборудование этих мастерских возлагается на учителя по труду. За выполнение этих обязанностей устанавливается доплата в следующих размерах: при наличии в школе до 10 классов-комплектов—20 рублей, от 10 до 15 классов-комплектов—30 рублей, от 16 классов-комплектов и более—40 рублей.

4. На оплату внеклассной работы по физическому воспитанию учащихся в восьмилетних и средних школах с количеством 10 и более классов-комплектов предусматривается 0,25 ставки учителя физической подготовки на школу, а с 2 и более классами-комплектами—0,5 ставки на школу.

5. На оплату руководителей школьных кружков в восьмилетних и средних школах с числом классов-комплектов до 10, предусматривается 0,25 ставки, а с числом классов-комплектов более 10—0,5 ставки на школу.

6. В соответствии с постановлением ЦК КПСС и Совета Министров СССР от 10 ноября 1966 г. № 874 „О мерах дальнейшего улучшения работы средней общеобразовательной школы“ в штаты средних школ вводится должность организатора внеклассной и в нешкольной работы с детьми (на правах заместителя директора школы) из расчета 0,5 единиц для средних школ с количеством до трех IX—X классов и одной единицы для средних школ, имеющих три и более IX—X классов.

7. В штаты средних школ, в которых в соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 29 апреля 1968

г. № 289 введена должность военного руководителя, если они имеют в своем составе три и менее IX—X классов, устанавливается 0,5 единиц военного руководителя, а в школах, имеющих более трех указанных классов, по одной единице.

8. В штаты средних школ, где в соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 14 января 1969 г. № 44 введено обучение учащихся IX—X классов автоделу, вводится должность инструктора по обучению практическому вождению автомобиля из расчета (примерно) один инструктор на 35 учащихся IX—X классов.

В соответствии с пунктом 7 ЦК постановления КПСС, Совета Министров СССР и ВЦСПС от 12 декабря 1972 г. № 842 должность инструктора переименована в должность мастера производственного обучения вождению, для которой установлен должностной оклад в размере 126—135 рублей в месяц.

9. В штаты средних школ, где в соответствии с постановлением Совета Министров СССР от 14 мая 1970 г. № 333, введено изучение тракторов, комбайнов и других сельскохозяйственных машин, вводится должность инструктора по обучению работе на сельскохозяйственных машинах из расчета (примерно) один инструктор на 35 учащихся IX—X классов со ставкой заработной платы согласно постановлению Совета Министров СССР от 11 августа 1960 г. № 896.

10. Должность лаборанта вводится в штаты восьмилетних и средних школ при наличии оборудованных кабинетов: в школах с числом 10 и более классов-комплектов—одна должность лаборанта, а в школах с числом 26 классов комплектов и более—2 должности лаборантов.

11. В средних школах с числом 20 и более классов-комплектов при наличии оборудованного кабинета технических средств обучения может быть введена дополнительно должность лаборанта.

12. В школах при наличии учебно-опытного участка площадью не менее 0,25 га в соответствии с распоряжением Совета Министров Грузинской ССР от 8 мая 1974 г. № 487р устанавливается дополнительная оплата за заведывание этим участком в средних школах—в размере 10 рублей в месяц.

Оплата производится только в период сельскохозяйственных работ учащихся на этих участках.

361935920

13. В школах, в штатах которых не предусмотрена должность библиотекаря, устанавливается доплата учителю за ведение библиотечной работы в размере 7 рублей 50 копеек в месяц (при наличии в школе свыше 160 учащихся и не менее 750 книг). В школах, где имеется не менее 2500 экземпляров книжного фонда и утверждена полная штатная единица библиотекаря, установлена доплата за заведывание библиотекой в размере 10 рублей в месяц.

14. В школах, имеющих собственную электростанцию для освещения или обслуживания учебных мастерских, может быть введена должность электромонтера, если в штатах этих школ не предусмотрена указанная должность.

15. В школах, имеющих более 30 классов, младший обслуживающий персонал увеличивается из расчета 0,5 единицы на каждые 2 класса.

16. При размещении школы в нескольких зданиях, удаленных друг от друга, директорам школ представляется право выплачивать вместо полной ставки одной уборщицы по 0,5 ставки двум уборщицам.

17. В школах, размещенных в четырех и более зданиях, число уборщиц может быть увеличено из расчета: одна единица—на каждое помещение сверх трех зданий.

18. В школах, имеющих менее 10 учащихся и площадь школьных зданий менее 50 кв. метров, по усмотрению исполкомов районных Советов депутатов трудящихся устанавливается 0,5 штатной единицы уборщицы вместо одной единицы уборщицы.

19. В школах, имеющих 1—2 группы с продленным днем, устанавливается дополнительно 0,5 штатной единицы уборщицы, 3—6 групп—одна единица уборщицы, 7—10 групп—1,5 единицы, 11—14 групп—2 единицы, 15—18 групп—2,5 единицы, 19—20 групп—3,5 единицы и 21—23 групп—4 единицы уборщицы, а сверх 28 групп—на каждые 2 группы—по 0,5 единицы уборщицы.

20. Директорам и заместителям директоров по учебной

работе в школах, при которых имеются две и более группы с продленным днем, установлена доплата в размере 10 рублей каждому в месяц, а в школах продленного дня установлена доплата в размере 10 рублей каждому.

21. Штаты административного, учебно-вспомогательного и обслуживающего персонала школ с продленным днем устанавливаются в соответствии с действующими типовыми штатами начальных, восьмилетних и средних школ с добавлением следующих должностей:

медсестра	— 1
кладовщик	— 1
повар	— 1—2
судомойка, рабочий кухни	— 1

Примечание: должность кладовщика, повара, судомойка, рабочего кухни вводятся только при условии приготовления пищи непосредственно в школе.

В школах, с продленным днем с количеством классов более девяти вводятся две должности повара.

22. В школах, имеющих центральное отопление, вводится дополнительно одна должность слесаря-кочегара, кроме того, на отопительный сезон устанавливаются должности кочегаров из расчета одна единица в смену в каждой котельной, но не более 2 единиц на школу.

В школах, подключенных к ТЭЦ и имеющих тепловой пункт или элеватор, в место кочегара (машиниста) вводится одна должность дежурного слесаря, а при наличии бойлеров и насосов, где требуется круглосуточное дежурство, — одного дежурного слесаря в смену.

При газовом отоплении вводится должность газооператора. Кроме того, на отопительный сезон устанавливаются должности кочегаров из расчета одна единица в смену.

23. В связи с тем, что учет в школах возложен на централизованную бухгалтерию, и должность бухгалтера в штаты действующих школ, которые обслуживаются центральной бухгалтерией, не вводится, но в сметах вновь открываемых школ предусматривается как штатная единица, так и фонд заработной платы для последующей передачи их в

централизованную бухгалтерию из расчета: во вновь открываемых школах, имеющих 20 и более классов,—1 единица бухгалтера.

24. За ведение делопроизводства проводится дополнительная оплата: в школах с числом классов-комплектов от 5 до 9—в размере 15 рублей и от 10 до 13—в размере 20 рублей в месяц.

Во исполнение указанного постановления Совета Министров Грузинской ССР

П р и к а з ы в а ю:

1. Министерством просвещения Абхазской АССР, Аджарской АССР, заведующим Юго-Осетинским областным. городскими и районными отделами народного образования:

- а) укомплектовать штаты школ в соответствии с типовыми штатами, утвержденными настоящим постановлением;
- б) установить систематический контроль за своевременным введением утвержденных штатов.

2. Считаю утратившим силу приказ Министерства просвещения Грузинской ССР от 6 июня 1960 г. № 421.

И. О. Министра Уш. Оболадзе

შ ი ნ ა ა რ ს ი

1. დადგენილება—23-ე რესპუბლიკური კონკურსის „ნორჩი ტექნიკოსებ—სამშობლოს“ შედეგებისა და საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXV ყრილობისადმი მიძღვნილი 24-ე რესპუბლიკური კონკურსის ჩატარების ღონისძიებათა შესახებ 3
2. დადგენილება—საქართველოს ნორჩ მოგზაურ-მხარეთმცოდნეთა IV შორეული ექსკურსია-კონფერენციის შედეგებისა და V ექსკურსია-კონფერენციის ჩატარების შესახებ 44
3. დადგენილება—საქართველოს ნორჩ ტურისტ-მხარეთმცოდნეთა XIX რესპუბლიკური შეკრების ჩატარების შესახებ 50
4. ბრძანება № 503—ყვარლის რაიონის სოფ. ენისელისა და ქუთაისის № 3 საღამოს სკოლების მოსწავლეთა მოწოდების საპასუხოდ მცხეთის რაიონის საღამოს სკოლებში ჩატარებული მუშაობის შესახებ 58
5. ბრძანება № 504—ქ. წყალტუბოს მე-2 საშ. სკოლაში შექმნილი მღვდმარეობის შემოწმების შედეგების შესახებ 62
6. ბრძანება № 505—კოფრის № 2 და ვაშლოვანის საბავშვო სახლებში სასწავლო-აღმზრდელიობითი და სამეურნეო საქმიანობის შემოწმების შედეგების შესახებ 64
7. ბრძანება № 524—სკოლებში ჰიგიენის საკითხების სწავლება და მოსწავლეთა ჰიგიენური აღზრდის გაუმჯობესებას 1976—1980 წლების კომპლექსური გეგმის შესახებ 68
8. ბრძანება № 534—სუვენიერებისა და ხალხურ სარწაო ნაკეთობათა დამზადების წარმოების შემდგომი გაუმჯობესების ღონისძიებათა თაობაზე საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1974 წლის 16 აპრილის № 186 დადგენილების მიზდინარეობის შესახებ 72
9. ბრძანება № 693—დაწყებითი, რვაწლიანი და საშუალო სკოლების ტიპური შტატების შესახებ 77
10. Приказ № 693—О типовых штатах начальных, восьмилетних и средних школ 86

ბ-ვ-8/21

რედაქტორი უშ. ობოლაძე
კორექტორი ე. ქურციკიძე
ტექნორედაქტორი ეკ. ნეშუმაშვილი

ფასი 10 კაპ.

ხელმოწერილია დასაბეჭდად 26/VII-76 წ. ანაწყოების ზომა 6X9,5
ქალაქის ზომა 60X84, სასტამბო ფორმათა რაოდენობა 6

შეკვ. № 774

უფ.—04349

ტირაჟი 5.000.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს გამომცემლობათა, პოლიგრაფიისა და
წიგნის ვაჭრობის საქმეთა სახელმწიფო კომიტეტის
სტამბა № 11, უშ. ჩხეიძის ქ. № 19

Типография № 11, Государственного Комитета
по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета
Министров Грузинской ССР, ул. Уш. Чхеидзе № 19